

Київський національний торговельно-економічний університет
Кафедра економіки та фінансів підприємства

Випускна кваліфікаційна робота

на тему:

ПРОГНОЗУВАННЯ ОБСЯГУ І СТРУКТУРИ ТОВАРОБОРОТУ ПІДПРИЄМСТВА

за матеріалами ТОВ “ЕКО” №5 м.Київ

Студента 2 курсу 1 м групи,
заочної форми навчання
спеціальності 051 «Економіка»,
спеціалізації «Економіка та
безпека бізнесу»

Лісневич Аліни
Сергіївни

Науковий керівник –
канд. екон. наук, доцент

Лаптева Вікторія
Василівна

Гарант освітньої програми
д-р екон. наук, проф.

Блакита Ганна
Владиславівна

Київ 2019

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ПРОГНОЗУВАННЯ ОБСЯГУ ТА СТРУКТУРИ ТОВАРООБОРОТУ ПІДПРИЄМСТВА.....	6
РОЗДІЛ 2. ДОСЛІДЖЕННЯ ОБСЯГУ ТА СТРУКТУРИ ТОВАРООБОРОТУ ПІДПРИЄМСТВА ТОВ «ЕКО» №5.....	18
2.1. Динаміка обсягу та структури товарообороту підприємства.....	18
2.2. Дослідження впливу основних факторів, що впливають на обсяг і структуру товарообороту підприємства.....	25
2.3. Оцінка ефективності формування товарообороту підприємства.....	33
РОЗДІЛ 3. ПРОГНОЗУВАННЯ ОБСЯГУ ТА СТРУКТУРИ ТОВАРООБОРОТУ ТОВ «ЕКО» №5 ТА НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЙОГО ЕФЕКТИВНОСТІ.....	39
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ.....	48
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	51
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Показник товарообороту для роздрібного торговельного підприємства є основним в системі його економічних показників. Обсяг роздрібного товарообороту характеризує економічний та ринковий потенціал діяльності підприємства роздрібною торгівлі. Роздрібний товарооборот є одночасно метою діяльності і основним засобом реалізації стратегічних та операційних планів торговельного підприємства. Функція управління товарооборотом є однією з важливих функцій економічного управління. На жаль, в сучасних умовах господарювання дана функція не набула особливого розвитку і прогнозуванню роздрібного товарообороту відводиться другорядне значення. Особливо це стосується малих та середніх роздрібних торговельних підприємств. Вони потребують докорінного переосмислення ролі прогнозування в їх діяльності і повинні використовувати сучасні методи і засоби прогнозування та планування роздрібного товарообороту. Для великих роздрібних торговельних підприємств доцільним є подальше вдосконалення прогнозування роздрібного товарообороту в умовах швидкоплинності зовнішнього середовища.

Процес управління товарооборотом на роздрібному торговельному підприємстві є складним і систематичним, що включає в себе комплекс заходів інформаційно-аналітичної та управлінської роботи. Він тісно пов'язаний з системою прогнозування та контролінгу основних економічних параметрів роботи торговельного підприємства. Нажаль на сьогодні прогнозування товарообороту на більшості торговельних підприємств України носить несистемний характер та рідко корелює з системою цілевизначення та досягнення цілей.

Тому питання прогнозування обсягів та структури товарообороту в загальній системі прийняття управлінських рішень підприємства торгівлі потребують подальшого дослідження та вирішення.

Дослідженням особливостей управління обсягами та структурою товарообороту підприємства торгівлі займалися ряд зарубіжних та вітчизняних

науковців: Аніщенко А., Балабанов І.Т., Білик М.Д., Бланк І.О., Вістяка Т., Височин І.В., Гончарук О.В., Книш М.И., Шопенко Д.В. Богославець Г.М., Чаюн І.О., Стасюк Л.Л., Чумак І.М., Мазаракі А.А, Лігоненко Л.О., Ушакова Н.О., тощо.

Метою дослідження у роботі є розкриття теоретико-практичних засад прогнозування товарообороту на торговельному підприємстві та обґрунтування напрямків його вдосконалення.

Для реалізації поставленої мети в роботі вирішуються наступні **завдання**:

- обґрунтувати методологічні засади прогнозування обсягу та структури товарообороту підприємства підприємства роздрібної торгівлі;
- здійснити аналіз динаміки обсягу та структури товарообороту підприємства;
- провести оцінку основних факторів, що впливають на обсяг і структуру товарообороту підприємства;
- проаналізувати ефективність формування товарообороту підприємства;
- здійснити прогноз обсягу та структури товарообороту підприємства та напрями підвищення його ефективності.

Об'єктом дослідження є процес прогнозування обсягу та структури товарообороту підприємства.

Предметом дослідження є теоретико-методичні засади та практичні аспекти прогнозування обсягу та структури товарообороту підприємства.

Емпіричною базою дослідження є ТОВ «ЕКО» №5. Підприємство займається роздрібним продажем продовольчих та непродовольчих товарів населенню. Чистий дохід підприємства у 2018 році склав 4759834 тис.грн, обсяг чистого прибутку – 152190 тис.грн. Обсяг активів підприємства станом на 01.01.2019 р. склав 1966483 тис.грн, а обсяг власного капіталу – 632723 тис.грн.

Інформаційна база дослідження. Вихідними даними для виконання випускної кваліфікаційної роботи є законодавчі документи, що регламентують діяльність підприємств, спеціальна література з даної проблеми, матеріали

бухгалтерської та статистичної звітності ТОВ «ЕКО» №5, результати опитування керівництва досліджуваного підприємства.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої в роботі мети використовуватиметься система загальнонаукових та спеціальних методів дослідження, таких як системний підхід, аналіз, синтез, економіко-статистичні методи. На основі системно-аналітичного методу зроблене теоретичне узагальнення наукових концепцій, розробок і пропозицій провідних вітчизняних і зарубіжних вчених з проблем управління товарооборотом підприємства торгівлі. В цілому застосування даних методів дає змогу більш доступно розкрити обрану тему для дослідження.

Апробація результатів дослідження. За результатами дослідження була опублікована стаття на тему: «Методичні засади прогнозування обсягу та структури товарообороту підприємства» у збірнику наукових праць студентів. – Ч.1. – К. КНТЕУ, 2019 – с.219-225.

Практична значущість дослідження. Практична значущість обраної теми зводиться до визначення конкретних методик щодо оптимізації системи управління товарооборотом підприємства, а також обґрунтування нових, більш перспективних напрямків його аналізу і прогнозування.

Структура роботи. Структурно випускна кваліфікаційна робота складається із вступу, 3 розділів, висновків та пропозицій, списку використаних джерел з 48 найменування та додатків. Обсяг роботи становить 55 сторінок.

РОЗДІЛ 1

МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ПРОГНОЗУВАННЯ ОБСЯГУ ТА СТРУКТУРИ ТОВАРООБОРОТУ ПІДПРИЄМСТВА

Сутність та значення товарообороту в економіці кожної країни та підприємств торгівлі визначає мету та завдання управління ним для забезпечення сталого розвитку економіки, пропорційності і зростанні виробництва та інфраструктури ринку, задоволення суспільних потреб та підвищення добробуту населення.

Товарооборот як економічна категорія характеризується сукупністю соціально-економічних відносин, що виникають на шляху просування товару із сфери виробництва у сферу кінцевого споживання та визначають результативність цих відносин (задоволений попит, прибутковість, фактичний рівень ринкового потенціалу) [6, с. 135].

Ця категорія знаходиться у тісному зв'язку із такими базовими категоріями економічної теорії як грошові доходи, право власності на товар, товарна пропозиція, витрати та доходи.

Товарооборот характеризується наявністю одночасно двох ознак: об'єкта обміну та продажу як форми просування. Дуалістичний характер товарообороту виявляється в тому, що, з одного боку, він одночасно відбиває обсяг проданої (купленої) товарної маси і, відповідно, масштаб фінансово-господарської діяльності, а з іншого – розмір грошової виручки торгівлі, тобто товарооборот поєднує в собі економічні та фінансові аспекти бізнес-процесів компанії [9, с. 259].

Товарооборот виступає як показник розміру підприємства, а також як фінансовий показник грошової виручки торгово-збутового підприємства (фірми) за продані товари [11, с. 338]. Він є засобом виміру обсягу проданих (куплених) товарів. Обсяг товарообороту є основним валовим показником діяльності підприємства, який характеризує результат його діяльності щодо залучення купівельних фондів споживачів [26, с. 251]. Він характеризує обсяг

діяльності підприємства, від якого залежать величина комерційного доходу і прибутку [26, с. 253].

І.О. Бланк визначає товарооборот підприємства як суму продажу ним спожиткових товарів за певний період часу [3, с.160].

Косянчук Т. Ф., Лук'янова В. В., Майорова Н. І., Швид В. В. зазначають, що товарооборот характеризує обмін товарів на гроші, перехід товару від продавця до покупця, є показником ділової активності, який використовується в оцінці кон'юнктури ринку, що може розглядатися як величина задоволеного попиту [21, с.355]. Показник задоволеного попиту з певним ступенем умовності прирівнюється до обсягу продажу. До цього поняття входить і так званий умовно задоволений попит, тобто вимушено придбані товари, які за рядом властивостей не відповідають ринковим бажанням споживачів, тобто задоволений попит повною мірою таким не є. Задоволення попиту означає продаж товару споживачеві. При обміні грошей на товар категорії пропозиції і попиту взаємно зникають («анігілюють»), породжуючи нову категорію – товарооборот.

Науковці Мазаракі А.А., Лігоненко Л.О., Ушакова Н.О [26, с. 251] визначають товарооборот як економічну категорію, що являє собою сукупність економічних відносин, які виникають у процесі купівлі - продажу, тобто у переході матеріальних цінностей із сфери обертання у сферу особистого споживання, та характеризують масу проданих товарів у грошовій формі.

Визначення науковцями даної економічної категорії характеризує її здебільшого в сфері роздрібної торгівлі. Так, в роздрібній торгівлі цінності прямо переходять зі сфери обертання в сферу споживання, і не обов'язкового це мають бути матеріальні цінності – це також і послуги, і ресурси, і навіть інформація (нематеріальний актив).

Більш ґрунтовне визначення товарообороту в сучасному розумінні даного поняття дають науковці Доц О.Ю. [12, с. 338], Круш П. В. [22, с. 128]. На думку вчених, товарооборот – це процес руху товарних ресурсів і послуг (товаром також може виступати інформація) від безпосереднього їх виробника

до роздрібної підприємства. Дане визначення є змістовним, однак воно не дає відповіді на питання, що саме може виступати товарним ресурсом, і яка фінансова сторона процесу здійснення товарообороту.

Відповіді на ці питання дає Пономаренко В.С. [36, с. 98]. Автор зазначає, що як економічна категорія товарооборот характеризується наявністю одночасно двох ознак:

- товару як об'єкта продажу;
- продажу як форми руху товару від виробника до споживача.

Проскурович О. В. [39] роздрібний товарооборот підприємства пропонують розглядати:

- по-перше, як результат діяльності підприємства, його економічний ефект;
- по-друге (у соціально-економічному аспекті), як показник товарного постачання населення, один з показників рівня життя (за класифікацією ООН роздрібний товарообіг відноситься до показників, які характеризують рівень життя).

Бланк І.О. [3] зазначає, що процес товарообороту має фінансову сторону – виражає рух доданої вартості, - у грошовій формі. На підприємстві торгівлі товарооборот виражається в обсязі грошової виручки за продані товари - за його розмірами можна судити про значимість даного підприємства на споживчому ринку.

Узагальнюючи наведені вище наукові підходи, можна сказати, що товарооборот є головним показником плану економічного і соціального розвитку країни чи окремого регіону, його обсяг відображає рівень життя населення. Велике значення товарооборот має у відтворювальному механізмі. В його розмірі знаходять свій вираз витрати праці, пов'язані з виробництвом товарів народного споживання. Після завершення реалізації товарів покриваються витрати на їх виробництво та починається новий цикл суспільного відтворення.

Також, характеризуючи категорію товарообороту, науковці Кобець С. П., Лузіна А. О. [18], виділяють поняття «торгово-посередницький товарооборот».

Він характеризує обсяг посередницьких операцій купівлі-продажу споживчих товарів, які здійснюються підприємством торгівлі без їх технологічної обробки. В складі торгово-посередницького товарообороту виділяють обіг на біржовому ринку (в системі різних товарних бірж, на яких підприємство торгівлі отримало брокерські місця) і обіг на позабіржовому ринку. Ці форми торгово-посередницького товарообороту можуть здійснюватися з резидентами своєї країни та з закордонними учасниками [18].

В основі формування товарообороту лежать чотири ціноутворюючих елементи: непрямі податки, витрати на виробництво товарів, витрати на продаж (включаючи транспортування товарів від постачальників до місць їх продажу) і прибуток від реалізації товарів (табл. 1.1). Усі ці елементи оплачуються споживачем за умови відповідності товарної пропозиції купівельному попиту. Тому товарооборот можна розглядати як реалізований попит.

Таблиця 1.1

Складові товарообороту за елементами ціноутворення

ТОВАРООБОРОТ				
Собівартість реалізованих товарів (витрати на закупівлю товарів та їх транспортування до місць торгівлі)	Непрямі податки і збори	Знижки, надані покупцям; вартість повернутих покупцями товарів	Витрати обігу	Прибуток від реалізації товарів
			Сума реалізованих торговельних надбавок (комерційний дохід від реалізації товарів)	

*складено автором на основі [9]

Розглядаючи товарооборот як кількісний показник обсягів діяльності не можна залишити поза увагою той факт, що доходом підприємства від реалізації товарів є частина товарообороту, представлена у вигляді суми торговельних надбавок (знижок), отриманих від реалізації товарів за певний період часу.

У вітчизняній практиці організації облікової роботи підприємств торгівлі поняття «товарооборот» вживається виключно у статистичному обліку, а в бухгалтерському та податковому обліках оперують терміном «чистий дохід від реалізації товарів, робіт, послуг» (табл. 1.2).

Таблиця 1.2

Ідентифікація товарообороту в різних видах обліку підприємства

Характеристика	Вид обліку		
	Бухгалтерський	Статистичний	Податковий
<i>Дефініція, що характеризує дохід (виручку) від реалізації товарів</i>	Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), в т.ч. доходи від реалізації товарів (рахунок 702)	Товарооборот, у т.ч. 1) для підприємств роздрібної торгівлі 2) для підприємств оптової торгівлі у розрізі	Доходи, що враховуються при обчисленні об'єкта оподаткування: 1) доходи від операційної діяльності, 2) інші доходи
<i>Форма звітності, в якій відображується чистий дохід від реалізації товарів</i>	Форма №2	Для підприємств роздрібної торгівлі: Форма №1-торг Форма №3-торг Для підприємств оптової торгівлі: Форма №1-опт (місячна, квартальна, річна)	Декларація з податку на прибуток
<i>Метод визначення доходу (виручки) від реалізації товарів</i>	Метод нарахувань	Метод нарахувань	Метод нарахувань
<i>Порядок визнання чистого доходу від реалізації товарів</i>	Доходом (виручкою) від реалізації товарів визнається вся сума отриманих (нарахованих до отримання) надходжень від покупців/замовників на оплату за реалізовані їм товари.	Товарооборот визнається за фактом відвантаження товару незалежно від надходження платежу на рахунок підприємства.	Дохід від реалізації товарів визнається за датою переходу покупцеві права власності на такий товар.

*складено автором на основі [18]

Крім вище розглянутого, вважаємо за доцільне акцентувати увагу ще й на таких практичних аспектах відображення обсягу товарообороту вітчизняних підприємств в існуючих формах бухгалтерської (Звіт про фінансові результати) та статистичної звітності (Форма 3-Торг) [25].

Класифікацію товарообороту підприємства наведено на рис. 1.1.

Рис. 1.1. Класифікація товарообороту на мікрорівні

*складено автором на основі [6]

Обсяг товарообороту є функцією від ціни реалізації товарів (Π) та кількості придбаних товарів (K) [26]:

$$T = f(\Pi, K) = \sum_{i=1}^n K_i \times \Pi_i \quad (1.1)$$

де, K - кількість різновидів товарів, що реалізуються;

Π - ціна реалізації товару.

Зростання обсягу товарообороту можливо при :

- зростанні ціни реалізації окремих видів товарів, хоча можливості використання цього резерву обмежені конкурентною ціною реалізації відповідних товарів;

- зниженні ціни реалізації окремих видів товарів при умові зростання кількості реалізованих товарів за рахунок залучення додаткових покупців або зростання обсягу придбання товарів одним покупцем.

5. Забезпеченість товарообороту товарними ресурсами.

Обсяг товарообороту підприємства залежить від наявності товарної пропозиції (надходження товарів), обсягів товарних запасів та їх зміни протягом певного періоду, обсягів іншого вибуття товарних ресурсів.

Вплив цих факторів на обсяг товарообороту відображає балансове рівняння - "товарний баланс" [26]:

$$Z_{п}+H=P+V^0+Z_{к}, \quad (1.2)$$

де $Z_{п}$ - запаси на початок періоду,

H - надходження товарів,

P - реалізація (товарооборот),

$Z_{к}$ - запаси на кінець періоду,

V^0 - інші вибуття.

Нормальний розвиток торгівлі може здійснюватись тільки при постійному збільшенні товарного потоку, що забезпечується регулярним надходженням товарів від підприємств-виробників, гуртових підприємств та об'єднань, інших постачальників товарів. Скорочення обсягів надходження товарів в зв'язку з погіршенням стану товарної пропозиції або в зв'язку з фінансовими труднощами підприємства (дефіцит обігових коштів для фінансування закупівлі товарів) призводять до зниження обсягів товарообороту підприємства.

6. Забезпеченість товарообороту трудовими ресурсами.

Одним з вагомих факторів, які обумовлюють обсяги товарообороту, є наявність персоналу відповідного складу та кваліфікації для реалізації певної маси товарів, створення умов для забезпечення необхідного рівня продуктивності праці, якості обслуговування покупців.

Залежність між обсягом товарообороту, чисельністю та складом персоналу підприємства, рівнем продуктивності їх праці відображає наступна модель [26]:

$$T = \frac{Ч_{\text{топ}} * B}{ПВ_{\text{топ}}} * 100 \quad (1.3)$$

де $Ч_{\text{топ}}$ - середньооблікова чисельність торгово-оперативного персоналу підприємства;

$ПВ_{\text{топ}}$ - питома вага торгово-оперативного персоналу в загальній чисельності персоналу, %;

B - середній виробіток одного працівника підприємства.

Зростання обсягів товарообороту підприємства може бути забезпечене за рахунок:

- збільшення чисельності торгово-оперативного персоналу підприємства;
- скорочення питомої ваги в складі персоналу апарату управління, допоміжного та обслуговуючого персоналу;
- зростання продуктивності праці персоналу підприємства, тобто середнього обсягу реалізації товарів та послуг одним працівником підприємства, при умові збереження якості обслуговування покупців.

Методом ланцюгової підстановки або інтегральним методом можна підрахувати, якою мірою вплинули на обсяг товарообороту зміна чисельності робітників, їх складу і продуктивності праці, якості обслуговування покупців.

7.Забезпеченість товарообороту основними фондами (матеріально-технічною базою).

Крім інших передумов збільшення обсягу товарообороту потребує відповідного приросту обсягів торговельної площі, визначення шляхів та засобів більш раціонального використання наявної матеріально-технічної бази.

Взаємозв'язок між обсягом товарообороту, наявністю та ступенем використання матеріально-технічної бази може бути представлений різноманітними моделями, наприклад [26]:

$$T = \frac{TP * D_p * T_d * T_n}{PB_{tp}}, \quad (1.4)$$

де TP – торговельна площа, m^2 ,

PB_{tp} - питома вага торговельної площі в загальній площі, що експлуатується,

T_n – середньогодинний обсяг товарообороту підприємства на одиницю площі, або [26]:

$$T = PM * D_p * T_d * V_{год/рм} \quad (1.5)$$

де PM – кількість робочих місць,

D_p – кількість робочих днів,

T_d - тривалість робочого дня, год.,

$V_{год/рм}$ – середньогодинний виробіток на одне робоче місце.

Аналізуючи вплив на товарооборот підприємства того чи іншого фактора, включеного в модель, необхідно не тільки вивчати наслідок його впливу, а й природу та механізм впливу, можливості подальшого управління цим фактором.

Базуючись на існуючих наукових підходах до прогнозування товарообороту, нами виділені наступні етапи, роботи в процесі визначення прогнозного обсягу та структури товарообороту підприємства (рис. 1.2) [2, 6, 18].

На етапі формування інформаційного забезпечення визначається перелік форм фінансової, статистичної та управлінської звітності, на основі яких можливе проведення прогнозних розрахунків. До основних форм фінансової звітності згідно НПСБО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» відноситься форма №2 «Звіт про фінансові результати».

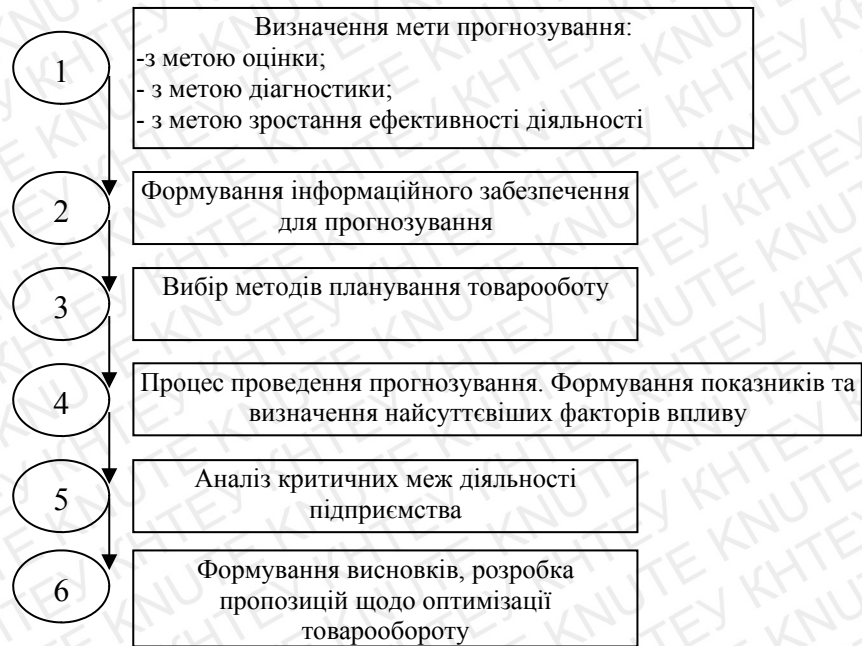

Рис. 1.2. Основні етапи прогнозування товарообороту підприємства

*складено автором на основі [6]

Дана форма дає можливість проаналізувати лише загальні обсяги товарообороту, а також обсяги чистого доходу – товарообороту нетто (табл. 1.3).

Таблиця 1.3

Інформаційне забезпечення прогнозування товарообороту підприємства

Документ	Вид звітності	Періодичність формування	Аналітичні можливості для проведення прогнозування
Форма №2 «Звіт про фінансові результати»	Фінансова	Щоквартально, щорічно	Аналіз загальних обсягів виручки від продажу товарів, робіт, послуг
Форма №1-Торг	Статистична	Місячна	Аналіз загальних обсягів товарообороту, складу товарообороту в розрізі опту, роздрібу (з тарою та без тари)
Форма №3-Торг	Статистична	Щоквартально, щорічно	Аналіз обсягів, складу та структури товарообороту в розрізі товарних груп, асортиментних позицій, складів, контрагентів та інших центрів (в залежності від завдань управління)
Касові чеки та звіти РРО	Податкова	Щоденно	Аналіз обсягів, складу та структури товарообороту в розрізі товарних позицій
Результати опитування споживачів	Управлінська	На вимогу керівництва	Аналіз споживацьких уподобань, рівня цін на товарний асортимент, рівня купівельної спроможності

*складено автором на основі [6]

Статистичні форми №1-Торг та №3-Торг є спеціальними формами, що відображають динаміку обсягу та структури товарообороту. Форма №1-Торг використовується здебільшого для аналізу загальних обсягів виручки в розрізі продажів товарів без розбиття на асортиментні групи. Також дана форма містить загальний аналіз складу товарних запасів у вартісному виразі. Форма №3-Торг містить показники щодо залишків та обсягів реалізації товарних запасів на підприємстві торгівлі.

Процес прогнозування товарообороту роздрібного підприємства здійснюється, виходячи із мети його діяльності в прогнозному періоді та має за мету забезпечення необхідних темпів розвитку підприємства, найбільш повне і якісне задоволення попиту споживачів, що обслуговуються, розширення їх контингенту.

Планування товарообороту є функцією його прогнозування. Тому прогнозування товарообороту є найбільш відповідальним етапом при плануванні усієї фінансово-господарської діяльності підприємства в цілому.

Для прогнозування товарообороту можуть використовуватися різні методи [18]:

- методи експертних оцінок – прямих експертних оцінок, експертних оцінок зі зворотнім зв'язком;
- методи екстраполяції – тенденцій та коливань багатofакторне прогнозування;
- методи моделювання – економіко-математичні, структурні, цільові, матричні).

Таким чином, товарооборот є важливою економічною категорією, що являє собою сукупність економічних відносин, які виникають у процесі купівлі - продажу, тобто у переході матеріальних цінностей із сфери виробництва у сферу особистого споживання, та характеризує масу проданих товарів у грошовій формі. Під товарооборотом підприємства розуміється сума продажу споживчих товарів населенню за визначний період часу. Прогнозування обсягу товарообороту є важливим завданням в системі управління діяльністю

підприємства. Можна визначити наступні методи прогнозування обсягу та структури товарообороту: методи експертних оцінок – прямі експертні оцінки, експертні оцінки зі зворотнім зв'язком; методи екстраполяції – тенденцій та коливань багатofакторне прогнозування; методи моделювання – економіко-математичні, структурні, цільові, матричні.

РОЗДІЛ 2

ДОСЛІДЖЕННЯ ОБСЯГУ ТА СТРУКТУРИ ТОВАРООБОРОТУ ПІДПРИЄМСТВА ТОВ «ЕКО» №5

2.1 Динаміка обсягу та структури товарообороту підприємства

Основною діяльністю підприємства, згідно статуту, є роздрібна торгівля, виробництво та реалізація продуктів харчування, включаючи послуги з надання в оренду складських приміщень. З метою аналізу обсягу та структури товарообороту підприємства було використано фінансову (Додаток А) та управлінську звітність ТОВ «ЕКО» №5.

У 2018 році обсяг чистого доходу підприємства від реалізації товарів, робіт та послуг склав 4759834 тис.грн. Чистий фінансовий результат становив у цьому періоді 152190 тис.грн. Загальний обсяг активів станом на кінець 2018 року становив 1966483 тис.грн, у тому числі товарні запаси склали 804143 тис.грн, а товарна дебіторська заборгованість – 98056 тис.грн.

Проаналізуємо динаміку зміни обсягу товарообороту ТОВ «ЕКО» №5 (рис. 2.1)

Рис. 2.1. Динаміка роздрібно-товарообороту підприємства
ТОВ «ЕКО» №5 за 2016-2018 рр., тис.грн

Упродовж 2016-2018 років можна було спостерігати зростання обсягів товарообороту підприємства. У 2017 році порівняно з 2016-м роком товарооборот збільшився на 338965 тис.грн, або на 9,3%. У 2018 році товарооборот збільшився на 787191 тис.грн, або на 19,8%. Розширення обсягу товарообороту відбувалося як за рахунок зростання його фізичних обсягів, так і за рахунок впливу інфляційного чинника.

Динаміку товарообороту ТОВ «ЕКО» №5 за асортиментною структурою (без ПДВ) наведено у Додатку Б.

Варто охарактеризувати динаміку обсягу товарообороту в межах асортиментних груп підприємства. Найбільш активно зростали обсяги товарообороту за такими групами товарів: «М'ясна продукція», «Хліб та випічка», «Жирові продукти», «Чай, кава», «Алкогільні напої». По м'ясним товарам у 2016-2017 рр. відбулося зростання обсягу товарообороту на 10671 тис.грн або на 4,1%, а у 2017-2018 рр. – на 106674 тис.грн або на 38,9%. По рибі та морепродуктам у 2016-2017 рр. відбулося зростання обсягу товарообороту на 45774 тис.грн або на 23,8%, а у 2017-2018 рр. – обсяг товарообороту по даній товарній групі скоротився на 367 тис.грн або на 0,2%. Обсяг товарообороту по групі «Алкогільні напої» у 2016-2017 рр. збільшився на 121268 тис.грн або на 12,6%, а у 2017-2018 рр. – скоротився на 33395 тис.грн або на 3,1%.

Варто відмітити особливе зниження обсягу товарообороту у розрізі таких товарних груп:

- По групі «Молочні, кисломолочні продукти, сири» у 2016-2017 рр. можна було спостерігати зменшення обсягу товарообороту на 14053 тис.грн або на 16,8%, хоча у 2017-2018 рр. обсяг товарообороту по даній товарній групі зріс на 73274 тис.грн або на 105,4%;

- По групі «Консервовані продукти» у 2016-2017 рр. можна було спостерігати зменшення обсягу товарообороту на 12962 тис.грн або на 24,6%, а у 2017-2018 рр. обсяг товарообороту по даній товарній групі зріс на 55470 тис.грн або на 139,6%;

- По групі «Чай та кава» у 2016-2017 рр. можна було спостерігати зменшення обсягу товарообороту на 13857 тис.грн або на 63,6%, а у 2017-2018 рр. обсяг товарообороту по даній товарній групі зріс на 39653 тис.грн або на 139,6%.

Важливо розглянути особливості зміни структури асортименту товарообороту ТОВ «ЕКО» №5 (табл. 2.1).

Таблиця 2.1

**Динаміка асортиментної структури товарообороту ТОВ «ЕКО» №5
за 2016-2018 рр., %**

Товарні групи	Період			Абсолютний приріст по структурі, %	
	2016	2017	2018	2016-2017	2017-2018
М'ясна продукція	7,3	6,9	8,0	-0,4	1,1
Ковбаси, сосиски, сардельки	14,6	15,0	14,0	0,4	-1,0
Риба та морепродукти	5,3	6,0	5,0	0,7	-1,0
Молочні, кисломолочні продукти, сири	2,3	1,8	3,0	-0,6	1,3
Консервовані продукти	1,5	1,0	2,0	-0,5	1,0
Жирові продукти	10,7	9,8	12,0	-0,9	2,3
Алкогольні напої	26,4	27,2	22,0	0,8	-5,2
Крупи, борошно та інша бакалія	4,5	5,3	4,0	0,8	-1,3
Хліб та випічка	2,5	2,1	3,0	-0,4	0,9
Безалкогольні напої	0,8	0,7	1,0	-0,2	0,4
Свіжі фрукти, овочі, зелень	1,5	1,2	2,0	-0,4	0,9
Смакові приправи, спеції	2,4	1,9	3,0	-0,5	1,1
Заморожені напівфабрикати	1,8	1,8	2,0	-0,1	0,3
Майонези, соуси	0,9	0,8	1,0	-0,1	0,3
Кондитерські вироби	10,3	9,0	12,0	-1,4	3,1
Чай, кава	0,6	0,2	1,0	-0,4	0,8
Тютюнові вироби	2,2	3,6	1,0	1,5	-2,6
Непродовольчі товари	1,9	2,5	1,5	0,6	-1,0
Інші товари та послуги	2,9	3,6	2,5	0,8	-1,1
Разом	100,0	100,0	100,0	-	-

З даних, наведених у табл. 2.1 можемо спостерігати, що впродовж 2016-2018 рр. найбільшу частку вагу в товарообороті ТОВ «ЕКО» №5 займали такі товарні підгрупи:

-«М'ясна продукція» – у 2017 році частка у обсягах товарообороту по наведеній групі товарів становила 6,9%, що на 0,4% менше за показник частки

по цій групі товарів у 2016 році. У 2018 році частка у обсягах товарообороту по наведеній групі товарів становила 8,0%, що на 1,1% вище за показник частки по цій групі товарів у 2017 році;

- «Ковбаси, сосиски, сардельки» – у 2017 році частка у обсягах товарообороту по наведеній групі товарів становила 15,0%, що на 0,4 вище за показник частки по цій групі товарів у 2016 році. У 2018 році частка у обсягах товарообороту по наведеній групі товарів становила 14,0%, що на 1,0% вище за показник частки по цій групі товарів у 2017 році;

-«Риба та морепродукти» – у 2017 році частка у обсягах товарообороту по наведеній групі товарів становила 6,1%, що на 0,3 % менше за показник частки по цій групі товарів у 2016 році. У 2018 році частка у обсягах товарообороту по наведеній групі товарів становила 5,6%, що на 0,4 % вище за показник частки по цій групі товарів у 2017 році;

- «Молочні, кисломолочні продукти, сири» – у 2017 році частка у обсягах товарообороту по наведеній групі товарів становила 1,8%, що на 0,6 % менше за показник частки по цій групі товарів у 2016 році. У 2018 році частка у обсягах товарообороту по наведеній групі товарів становила 3,0%, що на 1,3% вище за показник частки по цій групі товарів у 2017 році;

- «Алкогольні напої» – у 2017 році частка у обсягах товарообороту по наведеній групі товарів становила 27,2%, що на 0,8% вище за показник частки по цій групі товарів у 2016 році. У 2018 році частка у обсягах товарообороту по наведеній групі товарів становила 22,0%, що на 5,2 % менше за показник частки по цій групі товарів у 2017 році;

- «Крупи, борошно та інша бакалія» – у 2017 році частка у обсягах товарообороту по наведеній групі товарів становила 5,3%, що на 0,8% вище за показник частки по цій групі товарів у 2016 році. У 2018 році частка у обсягах товарообороту по наведеній групі товарів становила 4,0%, що на 1,3% менше за показник частки по цій групі товарів у 2017 році;

- «Хліб та випічка» – у 2017 році частка у обсягах товарообороту по наведеній групі товарів становила 2,1%, що на 0,4 % менше за показник частки

по цій групі товарів у 2016 році. У 2018 році частка у обсягах товарообороту по наведеній групі товарів становила 3,0%, що на 0,9% вище за показник частки по цій групі товарів у 2017 році;

- «Тютюнові вироби» – у 2017 році частка у обсягах товарообороту по наведеній групі товарів становила 3,6%, що на 1,5 % вище за показник частки по цій групі товарів у 2016 році. У 2018 році частка у обсягах товарообороту по наведеній групі товарів становила 1,0%, що на 2,6 % менше за показник частки по цій групі товарів у 2017 році.

Надалі варто здійснити оцінку структури товарообороту ТОВ «ЕКО» №5 виходячи з методики ABC-XYZ аналізу. З цією метою варто здійснити ранжування товарного асортименту за критеріями частки в обсягах товарообороту (критерій ABC) та варіації продажу (критерій XYZ). Результати ранжування товарних груп наведено у Додатку В.

На основі визначених значень критеріїв ABC-XYZ можна здійснити категоризацію товарного асортименту за рівнем його стабільності та питомої ваги в обсягах товарообороту. Результати ранжування товарного асортименту наведено на рис. 2.2.

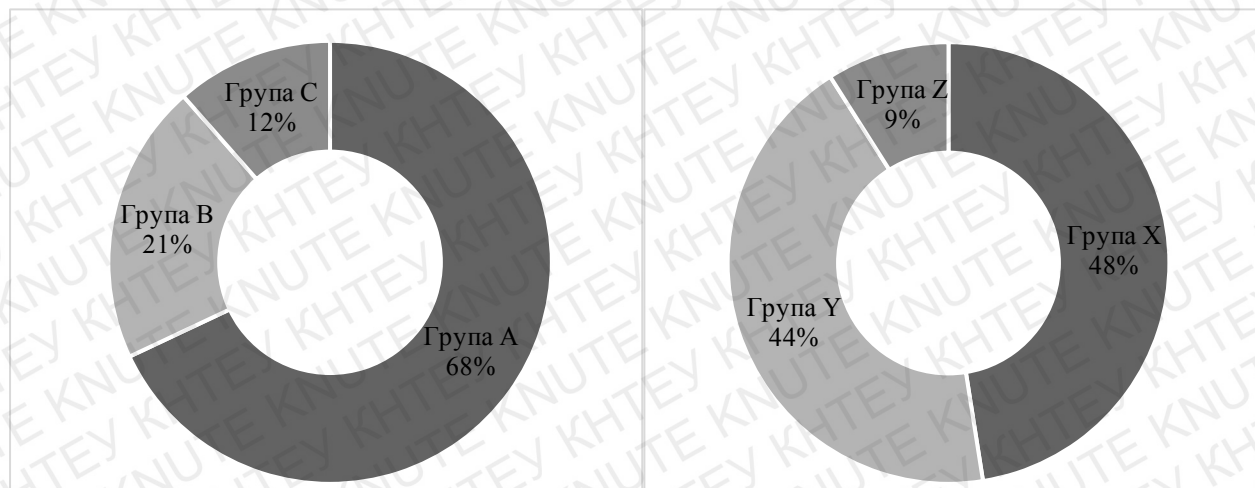

Рис. 2.2. Результати ранжування товарного асортименту ТОВ «ЕКО» №5 у 2018 році, %

Рівень стабільності товарного асортименту виражається у показнику коефіцієнта варіації товарообороту за 2016-2018 рр (X – найбільш стабільний, коефіцієнт варіації знаходиться в межах до 5%; Y – середньостабільний,

коефіцієнт варіації знаходиться в межах від 5 до 13%; Z –нестабільний, коефіцієнт варіації знаходиться в межах від 13%). Чим він вищий, тим менш стабільним є товарооборот по даній групі товарів і навпаки. Питома вага ранжується в порядку спадання (А- найбільша питома вага – в межах від 10%, група В – питома вага в межах 3-10%; група С – питома вага в межах до 3%).

Як можна побачити з результатів розрахунків, в цілому у структурі асортименту товарообороту переважала частка товарів групи А («М'ясна продукція», «Ковбаси, сосиски, сардельки», «Жирові продукти», «Алкогольні напої», «Кондитерські вироби»), яка становила 68%. При цьому частка товарів, які мали відносно стабільну динаміку товарообороту, становила 47% («Ковбаси, сосиски, сардельки», «Риба та морепродукти», «Алкогольні напої», «Крупи, борошно та інша бакалія», «Інші товари та послуги»).

Надалі варто оцінити рівень сезонності товарообороту. З цією метою варто розрахувати індекси сезонності та побудувати сезонну хвилю (табл. 2.2)

Таблиця 2.2

**Показники сезонності зміни товарообороту на ТОВ «ЕКО» №5
у 2016-2018 рр.**

Роки	Квартали				Разом
	1 кв.	2 кв.	3 кв.	4 кв.	
Обсяги реалізації, тис.грн					
2016	922954	890251	1021064	799409	3 633 678
2017	1036860	921653	1076586	937544	3 972 643
2018	1261356	1180439	1280395	1037644	4 759 834
Питома вага обсягів реалізації по кварталам, %					
2016	25,40	24,50	28,10	22,00	100
2017	26,10	23,20	27,10	23,60	100
2018	26,50	24,80	26,90	21,80	100
Індекси сезонності					
2016	1,016	0,980	1,124	0,880	-
2017	1,044	0,928	1,084	0,944	-
2018	1,060	0,992	1,076	0,872	-

*на основі даних управлінської звітності

Оцінка сезонності зміни товарообороту характеризує динаміку коливань попиту в залежності від сезону (пори року). Оцінка сезонних змін в обсягах реалізації товарів за кварталами у 2016-2018 рр. дає можливість виявити, як

фактор часу у нашому випадку квартал року) впливає на зміну товарообороту. Індекси сезонності також наведено на рис. 2.3.

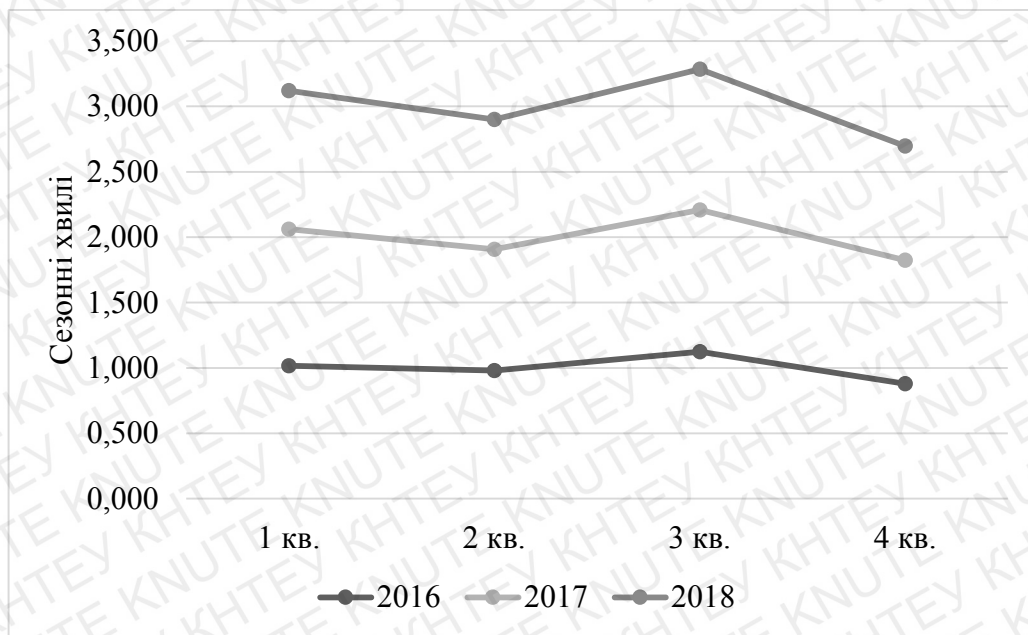

Рис. 2.3. Сезонні хвилі зміни товарообороту ТОВ «ЕКО» №5, 2016-2018 рр.

Як можемо бачити з даних, які наведено у табл. 2.4 та на рис. 2.3, найменший рівень попиту спостерігвся у 4-му кварталі. Попит починає зростати з 1-го кварталу, отримуючи найбільше значення у 3-му кварталі.

Отже, проведений аналіз обсягу та структури товарообороту ТОВ «ЕКО» №5 дає підстави стверджувати про наявність позитивної динаміки у його зростанні впродовж 2016-2018 рр. У 2017 році порівняно з 2016-м роком обсяг товарообороту збільшився на 338965 тис.грн, або на 9,3%. У 2018 році обсяг товарообороту збільшився на 787191 тис.грн, або на 19,8%. Розширення обсягу товарообороту відбувалося як за рахунок зростання його фізичних обсягів, так і за рахунок впливу інфляційного чинника. У структурі асортименту товарообороту переважала частка товарів групи А («М'ясна продукція», «Ковбаси, сосиски, сардельки», «Жирові продукти», «Алкогольні напої», «Кондитерські вироби»), яка становила 68%. При цьому частка товарів, які мали відносно стабільну динаміку товарообороту, становила 47% («Ковбаси,

сосиски, сардельки», «Риба та морепродукти», «Алкогольні напої», «Крупи, борошно та інша бакалія», «Інші товари та послуги»).

2.2 Дослідження впливу сновних факторів, що впливають на обсяг і структуру товарообороту підприємства

Усі фактори, що впливають на обсяг та структуру товарообороту досліджуваного підприємства, можна умовно поділити на 2 групи – зовнішні та внутрішні. Оцінка впливу зовнішніх факторів передбачає використання засобів кореляційно-регресійного аналізу. Для виявлення впливу внутрішніх чинників необхідно використовувати факторно-аналітичні методи (в нашому випадку – елімінування).

Пропонуємо почати аналіз з виявлення впливу зовнішніх факторів на обсяги товарообороту ТОВ «ЕКО» №5. В якості зовнішніх факторів було обрано такі макроекономічні показники: доходи домогосподарств; індекс цін; чисельність населення; обсяг ВВП в економіці (номінальний показник).

Наведені чинники є ключовими та впливають на загальну макроекономічну динаміку у сфері роздрібної торгівлі. Таблицю з вихідними даними для аналізу наведено нижче:

Таблиця 2.3

Вихідні дані для аналізу впливу зовнішніх факторів на обсяги товарообороту ТОВ «ЕКО» №5 у 2016-2018 рр.

Період	Товарооборот ТОВ "ЕКО" №5 накопичувальним підсумком, тис.грн	ВВП в Україні, млн.грн	Чисельність населення, млн.осіб	Індекс інфляції, пунктів	Доходи домогосподарств, середньомісячні (грн)
n	Y	X1	X2	X3	X4
1 кв 2016	922954	455298	42,71	1,02	5253,5
2 кв 2016	890251	535701	42,65	1,04	5304,1
3 кв 2016	1021064	671456	42,59	1,03	5502,3
4 кв 2016	799409	722912	42,57	1,05	5720,4

Продовження табл. 2.3

n	Y	X1	X2	X3	X4
---	---	----	----	----	----

1 кв 2017	1036860	592523	42,52	1,03	6121,8
2 кв 2017	921653	665233	42,48	1,05	6432,3
3 кв 2017	1076586	834287	42,39	1,04	6879,1
4 кв 2017	937544	891839	42,35	1,03	7139,4
1 кв 2018	1261356	705013	42,32	1,06	7296,3
2 кв 2018	1180439	810820	42,2	1,04	7587,4
3 кв 2018	1280395	994850	42,26	1,05	7912,1
4 кв 2018	1037644	1048023	42,08	1,04	8308,6

*за даними Державної служби статистики України

Наведені у табл. 2.3 показники відображають загальну динаміку зміни показників товарообороту підприємства та основних макроекономічних індикаторів. При цьому варто відмітити, що обсяг товарообороту ТОВ «ЕКО» №5 наведено накопичувальним підсумком, починаючи з 1 кв. 2016 р (стартова точка відліку і завершуючи 4 кв. 2018 р). Для оцінки впливу кожного зовнішнього фактору варто здійснити побудову попарних регресійних моделей.

Залежність товарообороту ТОВ «ЕКО» №5 від фактора зміни ВВП України наведено на рис. 2.4.

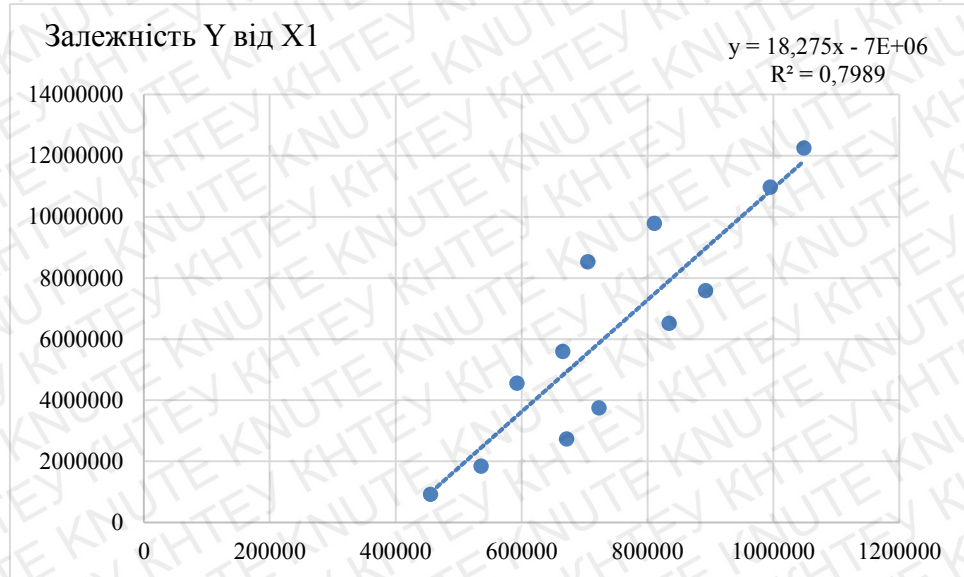

Рис. 2.4. Залежність товарообороту ТОВ «ЕКО» №5 від фактора зміни ВВП України у 2016-2018 рр.

Як свідчать дані рис. 2.4, зміна ВВП України в цілому мала позитивний вплив на обсяг товарообороту. Вплив фактора ВВП можна охарактеризувати як суттєвий, оскільки коефіцієнт кореляції становить 0,7989, що є значним та

свідчить про достатню міцність залежності між Y та X_1 . Відповідно до отриманих даних у процесі регресійного аналізу можна сказати, що зростання обсягу ВВП на 1% супроводжувалося збільшення товарообороту на 18,27%. ВВП в цілому сприяє не лише зростанню добробуту громадян, що відбивається на збільшення платоспроможного попиту, але і на формування ефективної пропозиції товарів на зовнішньому ринку підприємствами роздрібною торгівлі, забезпеченням належного рівня торговельного обслуговування.

Залежність товарообороту ТОВ «ЕКО» №5 від фактора зміни чисельності населення в Україні наведено на рис. 2.5.

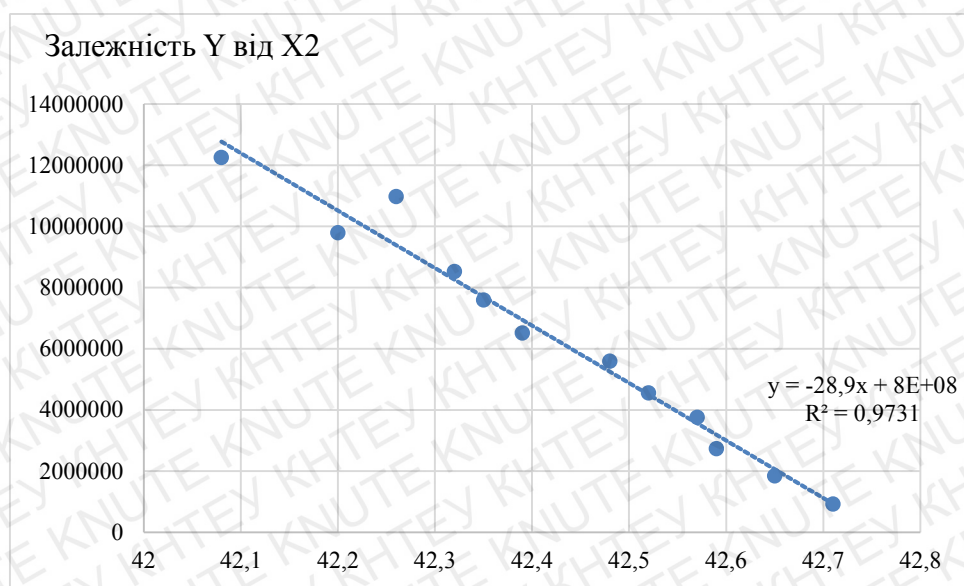

Рис. 2.5. Залежність товарообороту ТОВ «ЕКО» №5 від фактора чисельності населення України у 2016-2018 рр.

Як свідчать дані рис. 2.5, зменшення чисельності населення України в цілому мала негативний вплив на обсяг товарообороту. Вплив фактора чисельності населення можна охарактеризувати як суттєвий, оскільки коефіцієнт кореляції становить 0,9731, що є значним та свідчить про достатню міцність залежності між Y та X_2 . Відповідно до отриманих даних у процесі регресійного аналізу можна сказати, що зменшення чисельності населення на 1% супроводжувалося зниженням товарообороту на 28,9%. Зниження чисельності населення впливає на скорочення потенційного попиту.

Залежність товарообороту ТОВ «ЕКО» №5 від фактора інфляції в Україні наведено на рис. 2.6.

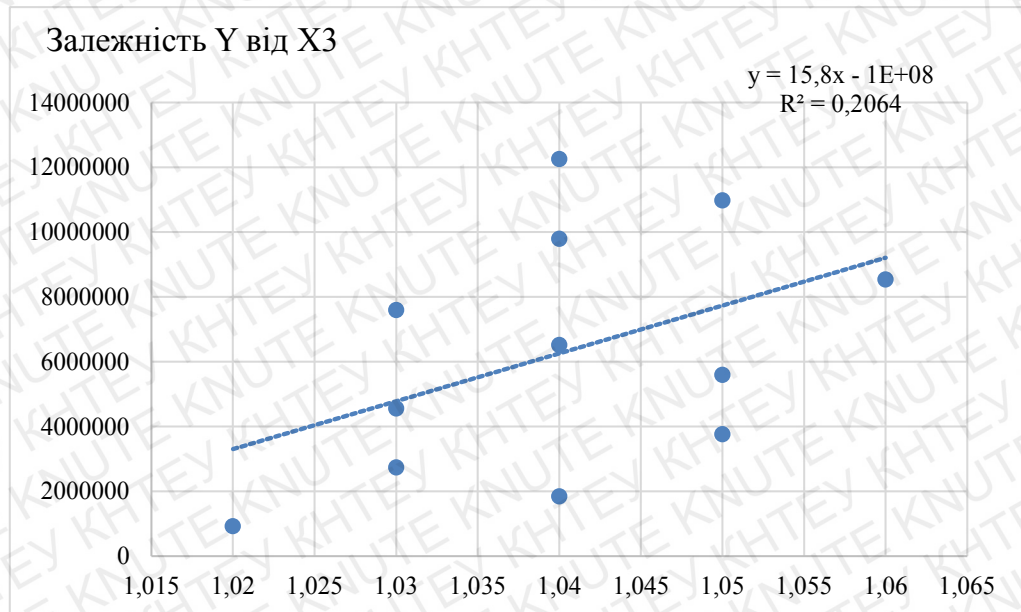

Рис. 2.6. Залежність товарообороту ТОВ «ЕКО» №5 від фактора інфляції в Україні у 2016-2018 рр.

Як свідчать дані рис. 2.6, зростання впливу інфляційного чинника в Україні в цілому мало вплив на обсяг товарообороту в напрямку зростання останнього. Вплив фактора індексу інфляції можна охарактеризувати як несуттєвий, оскільки коефіцієнт кореляції становить 0,2064, що є низьким та свідчить про невисоку міцність залежності між Y та X3. Відповідно до отриманих даних у процесі регресійного аналізу можна сказати, що зростання інфляції на 1% може провокувати збільшення товарообороту на 15,8%. Такий вплив фактора інфляції зумовлюється зростанням цін, що призводить до зростання вартісного обсягу товарообороту. Однак, з іншого боку, зростання цін здатне провокувати зниження потенційного попиту, що впливає на скорочення товарообороту. Така суперечність у впливі фактора інфляції зумовлює його низьку кореляцію з товарооборотом.

Залежність товарообороту ТОВ «ЕКО» №5 від фактора формування доходів домогосподарства в Україні наведено на рис. 2.7.

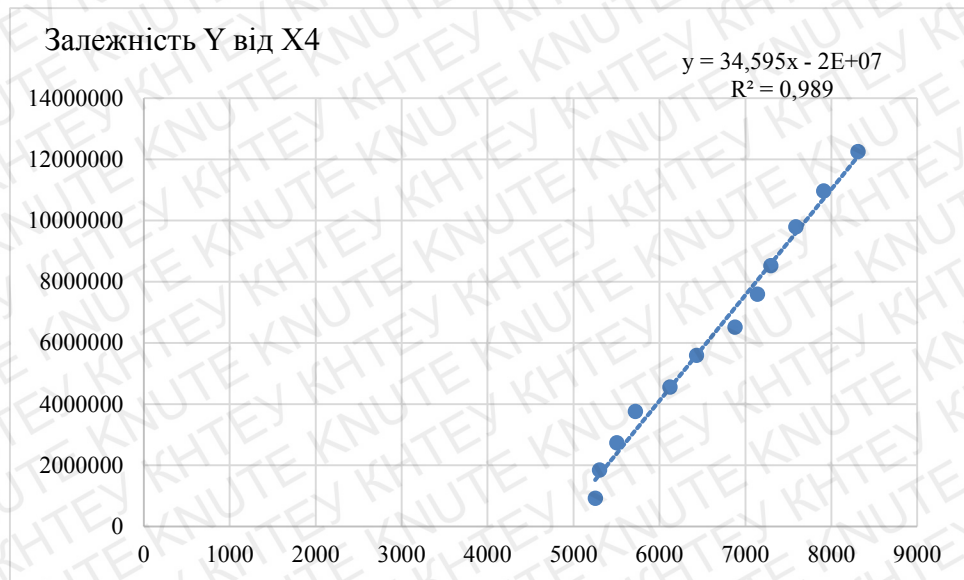

Рис. 2.7. Залежність товарообороту ТОВ «ЕКО» №5 від фактора доходів домогосподарств в Україні у 2016-2018 рр.

Як свідчать дані рис. 2.7, зростання доходів домогосподарств в Україні в цілому мало позитивний вплив на обсяг товарообороту. Вплив фактора доходів домогосподарств можна охарактеризувати як дуже високий, оскільки коефіцієнт кореляції становить 0,989, що свідчить про високу міцність залежності між Y та X4. Відповідно до отриманих даних у процесі регресійного аналізу можна сказати, що зростання доходів домогосподарств на 1% може впливало на збільшення товарообороту на 34,9%. Доходи домогосподарств визначали обсяг платоспроможного попиту з боку населення на товари та послуги підприємств роздрібної торгівлі.

Оцінка внутрішніх факторів, що впливають на обсяг і структуру товарообороту підприємства ТОВ «ЕКО» №5 передбачає оцінку таких чинників:

- цінові знижки (інструменти стимулювання збуту);
- заходи просування (стимулювання зростання товарообороту);
- управління фінансовими результатами.

Розглянемо та проаналізуємо вплив внутрішніх факторів детальніше.

Застосування засобів стимулювання продажу товарів характеризується певним фінансово-економічним ефектом. Для здійснення оцінки засобів стимулювання необхідно проаналізувати показники доходності та результатів діяльності. Для цього використаємо методику факторного аналізу впливу та аналізу рентабельності.

Таблиця 2.4

**Оцінка впливу чинників дисконтної політики на товарооборот
ТОВ "ЕКО" №5 за 2016-2018 рр.**

Показники	Роки		
	2016	2017	2018
Обсяг товарообороту, тис. грн	3633678	3972643	4759834
Кількість товарних груп, на які встановлені цінові знижки, од.	5	6	8
Кількість асортиментних одиниць товарів під знижки, од.	251	284	327
Середня ціна реалізації 1-ї одиниці товару з ціновою знижкою в розрахунку на всю групу товарів, тис.грн	2895	2331	1820
Зміна товарообороту		338965	787191
у т.ч. за рахунок:			
- кількості товарних груп, на які встановлені цінові знижки	-	726736	1324214
- кількості асортиментних одиниць товарів під знижки	-	573281	801989
- ціни реалізації 1-ї одиниці товару з ціновою знижкою в розрахунку на всю групу товарів	-	-961052	-1339012

На основі отриманих результатів можна зробити висновки, що обсяг товарообороту у 2017 р. збільшився порівняно з 2016 р. на 338965 тис.грн., в т.ч. за рахунок таких факторів:

- зростання кількості груп товарів, щодо яких передбачено цінові знижки, вплинуло на збільшення товарообороту в сумі 726736 тис.грн.;
- збільшення кількості товарів, щодо яких передбачено цінові знижки, вплинуло на зростання товарообороту в сумі 573281 тис.грн.;
- зниження середніх цін реалізації товарів внаслідок застосування цінових дисконтів вплинуло на зниження товарообороту на 961052 тис.грн.

Обсяг товарообороту у 2018 р. збільшився порівняно з 2017 р. на 787191 тис.грн., в т.ч. за рахунок таких факторів:

- зростання кількості груп товарів, щодо яких передбачено цінові знижки, вплинуло на збільшення товарообороту в сумі 1324214 тис.грн.;
- збільшення кількості товарів, щодо яких передбачено цінові знижки, вплинуло на зростання товарообороту в сумі 801989 тис.грн.;
- зниження середніх цін реалізації товарів внаслідок застосування цінових дисконтів вплинуло на зниження товарообороту на 1339012 тис.грн.

Важливим фактором формування товарообороту є обсяг торговельної площі мережі супермаркетів ТОВ «ЕКО» №5. Вплив загального розміру торговельної площі та показника товарообороту на 1 м.кв торговельної площі наведено у табл. 2.5.

Таблиця 2.5

Оцінка впливу загального розміру торговельної площі та показника товарообороту на 1 м.кв торговельної площі на товарооборот ТОВ "ЕКО" №5 за 2016-2018 рр.

Показники	Роки		
	2016	2017	2018
Обсяг товарообороту, тис. грн	3633678	3972643	4759834
Торговельна площа супермакетів ТОВ "ЕКО", м.кв	109767	111336	111732
Обсяг товарообороту на 1м.кв торговельної площі, тис.грн / м.кв	33,1	35,7	42,6
Зміна товарообороту		338965	787191
у т.ч. за рахунок:			
- зміни торговельної площі мережі супермакетів ТОВ "ЕКО", тис.грн	-	51939	14130
- зміни товарообороту на 1 м.кв торговельної площі, тис.грн	-	287026	773061

Результати проведених розрахунків дають підстави свідчити про те, що зростання обсяг товарообороту у 2017 р. порівняно з 2016 р. на 338965 тис.грн., було зумовлено такими чинниками:

- зростання розміру торговельної площі на 1569 м.кв вплинуло на збільшення товарообороту в сумі 51939 тис.грн.;

- збільшення обсягу товарообороту на 1 м. кв торговельної площі на 2,57 тис.грн / м.кв вплинуло на зростання товарообороту в сумі 287026 тис.грн.

У 2018 році порівняно з 2017-м роком зростання розміру торговельної площі на 396 м.кв вплинуло на збільшення товарообороту в сумі 14130 тис.грн., а збільшення обсягу товарообороту на 1 м. кв торговельної площі на 6,92 тис.грн / м.кв вплинуло на зростання товарообороту в сумі 773061 тис.грн.

Наступним важливим фактором, який впливав на формування товарообороту, є чисельність персоналу ТОВ «ЕКО» №5 та продуктивність його праці. У табл. 2.6 наведено розрахунок впливу чисельності працівників підприємства та продуктивності їх праці на обсяги товарообороту ТОВ "ЕКО" у 2016-2018 рр.

Таблиця 2.6

Оцінка впливу чисельності працівників та продуктивності їх праці на товарооборот ТОВ "ЕКО" №5 за 2016-2018 рр.

Показники	Роки		
	2016	2017	2018
Обсяг товарообороту, тис. грн	3633678	3972643	4759834
Чисельність працівників, осіб	8038	8123	8240
Продуктивність праці персоналу, тис.грн / особу	452	489	578
Зміна товарообороту		338965	787191
у т.ч. за рахунок:			
- чисельності працівників торговельного підприємства, тис.грн	-	38425	57220
- продуктивності праці персоналу, тис.грн	-	300540	729971

Результати проведених розрахунків дають підстави свідчити про те, що у 2017 р. порівняно з 2016 р. зростання чисельності персоналу на 85 осіб вплинуло на збільшення товарообороту на 38425 тис.грн., а збільшення продуктивності праці персоналу на 37,0 тис.грн / особу вплинуло на зростання товарообороту на 300540 тис.грн. У 2018 р. порівняно з 2017 р. зростання

чисельності персоналу на 117 осіб вплинуло на збільшення товарообороту на 57220 тис.грн., а збільшення продуктивності праці персоналу на 88,6 тис.грн / особу вплинуло на зростання товарообороту на 729971 тис.грн.

Отже, проведений аналіз зовнішніх та внутрішніх чинників на обсяг товарообороту ТОВ «ЕКО» №5 дає підстави свідчити про те, що позитивна макроекономічна динаміка в 2016-2018 рр. в цілому сприятливо впливала на темпи зростання товарообороту. Найбільший вплив на обсяги товарообороту має фактор доходів населення. Внутрішніми факторами, які впливали формування обсягу та структури товарообороту, були чисельність персоналу, обсяг торговельної площі, дисконтна політика (стимулювання збуту шляхом надання знижок). Варто відмітити, що сила впливу інтенсивних факторів (торговельна площа на 1м.кв, продуктивність праці, середній рівень цін на товари з урахуванням цінових знижок) є значно більшою, ніж вплив екстенсивних факторів (розмір торговельної площі, чисельність персоналу, кількість товарних груп з ціновими знижками). Тому, можна сказати, що в перспективі удосконалення політики управління ресурсним забезпеченням товарообороту є стратегічним напрямком його подальшого зростання.

2.3 Оцінка ефективності формування товарообороту підприємства

Для оцінки ефективності формування товарообороту підприємства проаналізуємо основні показники, що характеризують межі діяльності ТОВ «ЕКО» №5. Для цього визначимо точку беззбитковості, мінімальної рентабельності, запас фінансової міцності.

Розрахунок точки беззбитковості передбачає визначення обсягу умовно-постійних та умовно-змінних витрат підприємства. До складу умовно-змінних витрат ТОВ «ЕКО» №5 будемо відносити собівартість реалізованих товарів. До умовно-постійних витрат відносяться витрати на збут та адміністративні

витрати. Визначення обсягу умовно-постійних та умовно-змінних витрат підприємства наведено у табл. 2.7.

Таблиця 2.7

**Динаміка умовно-постійних та умовно-змінних витрат ТОВ «ЕКО» №5
за 2016-2018 рр.**

Показники	Період			Абсолютний приріст, грн		Темп приросту, %	
	2016	2017	2018	2016-2017	2017-2018	2016 - 2017	2017 - 2018
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	3216106	3025254	3790254	-190852	765000	-5,9	25,3
Адміністративні витрати	105788	127009	122856	21221	-4153	20,1	-3,3
Витрати на збут	493287	536568	594189	43281	57621	8,8	10,7
Розподіл витрат:							
Умовно-постійні	599075	663577	717045	64502	53468	10,8	8,1
Умовно-змінні	3216106	3025254	3790254	-190852	765000	-5,9	25,3

Рівень точки беззбитковості досягається підприємством за умови покриття ним усіх умовно-постійних та умовно-змінних витрат. Для визначення рівня товарообороту, необхідного для досягнення цільового прибутку, необхідно враховувати рівень очікувань власників ТОВ «ЕКО» №5 на вкладений капітал. Нині цей рівень становить 8%, що відповідає середній ставці за строковими банківськими депозитами для юридичних осіб у валюті. Результати оцінки показників самоокупності ТОВ «ЕКО» №5 наведено у табл. 2.8.

Оцінка точки беззбитковості (табл. 2.10) дає підстави свідчити про те, що підприємство ТОВ «ЕКО» №5 у 2016 році не було самоокупним. Точка беззбитковості у цьому періоді становила 3815181 тис.грн, що вище фактичного обсягу товарообороту на 181503 тис.грн. У 2017 році відбулася зміна ситуація і ТОВ «ЕКО» №5 перейшов від зони збитковості до

безбитковості діяльності. Запас фінансової міцності у 2017 році склав 283812 тис.грн або 7,7%, а у 2018 році - 252535 тис.грн або 5,6%.

Таблиця 2.8

**Динаміка показників економічних меж діяльності ТОВ «ЕКО» №5
у 2016-2018 рр.**

Показники	Період			Абсолютний приріст, дн		Темп приросту, %	
	2016	2017	2018	2016-2017	2017-2018	2016-2017	2017-2018
1	2	3	4	5	6	7	8
Товарооборот фактичний, тис.грн	3633678	3972643	4759834	338965	787191	9,3	19,8
Умовно-постійні витрати, тис.грн	599075	663577	717045	64502	53468	10,8	8,1
Умовно-змінні витрати, тис.грн.	3216106	3025254	3790254	-190852	765000	-5,9	25,3
Точка безбитковості, тис.грн	3815181	3688831	4507299	-126350	818468	-3,3	22,2
Запас фінансової міцності, тис.грн.	-181503,0	283812,0	252535,0	465315	-31277	-256,4	-11,0
Рівень запасу фінансової міцності, тис.грн.	-4,8	7,7	5,6	12	-2	-261,7	-27,2

Розрахунок обсягу товарообороту для досягнення мінімальної рентабельності та відхилення цільового товарообороту від фактичного наведено у табл. 2.9.

Таблиця 2.9

**Розрахунок обсягів діяльності в точці мінімальної рентабельності
ТОВ «ЕКО» №5 у 2016-2018 рр.**

Показники	Період			Абсолютний приріст, дн		Темп приросту, %	
	2016	2017	2018	2016-2017	2017-2018	2016-2017	2017-2018
1	2	3	4	5	6	7	8
Товарооборот фактичний, тис.грн	3633678	3972643	4759834	338965	787191	9,3	19,8
Цільова рентабельність власного капіталу, %	8	8	8	0	0	0,0	0,0

Продовження табл. 2.9

1	2	3	4	5	6	7	8
Обсяг власного капіталу, тис.грн	539633	566912	613686	27279	46775	5,1	8,3
Обсяг цільового прибутку, тис.грн	43171	45353	49095	2182	3742	5,1	8,3
Точка беззбитковості, тис.грн	3815181	3688831	4507299	- 126350	818468	-3,3	22,2
Точка мінімальної рентабельності, тис.грн	3867828	3744139	4567171	- 123689	823031	-3,2	22,0
Відхилення фактичного товарообороту від точки мінімальної рентабельності, тис.грн	- 234150,1	228503,6	192663,2	462654	-35840	-197,6	-15,7

Оцінка точки мінімальної рентабельності (табл. 2.9) дає можливість зробити висновки про те, що підприємство ТОВ «ЕКО» №5 у 2016 році мало дефіцит товарообороту у 234150,1 тис.грн, що було необхідним для отримання цільового прибутку на суму 43171 тис.грн. Варто відмітити, що фактичний показник фінансового результату від операційної діяльності в цьому періоді склав 164722 тис.грн, що є більшим порівняно з розрахунковим. Однак, така ситуація пояснюється тим, що фактичний фінансовий результат від операційної діяльності враховує також інші операційні доходи та витрати (іншу операційну діяльність). При розрахунку цільових меж діяльності інша операційна діяльність нами не враховувалась. У 2017-2018 рр. підприємство мало товарооборот, достатній для отримання цільового прибутку.

Для оцінки ефективності формування товарообороту також проаналізуємо показники, які наведено у табл. 2.10. Як можемо бачити з результатів проведених розрахунків, в цілому можна спостерігати позитивну динаміку комерційного доходу, який є важливим показником результативності здійснення підприємством торговельної діяльності. У 2016 році значення комерційного доходу становило -181503 тис.грн, що було зумовлено

перевищення витрат обігу над обсягами валового прибутку підприємства. У 2017 році обсяг комерційного доходу збільшився на 465315 тис.грн або на 256,4%, внаслідок чого також зросли показники чистого прибутку на 54852 тис.грн або на 70,4%. Рентабельність реалізації зросла на 1,2%.

Таблиця 2.10

Динаміка показників ефективності формування товарообороту

ТОВ «ЕКО» №5 у 2016-2018 рр.

Показники	Період			Абсолютний приріст, грн		Темп приросту, %	
	2016	2017	2018	2016-2017	2017-2018	2016-2017	2017-2018
Товарооборот, тис.грн	3633678	3972643	4759834	338965	787191	9,3	19,8
Собівартість реалізованих товарів, тис.грн	3216106	3025254	3790254	-190852	765000	-5,9	25,3
Витрати обігу, тис.грн	599075	663577	717045	64502	53468	10,8	8,1
Комерційний дохід	-181503	283812	252535	465315	-31277	256,4	-11,0
Чистий прибуток, тис.грн	77913	132765	152190	54852	19425	70,4	14,6
Рівень комерційного доходу, %	-5,0	7,1	5,3	12,1	-1,8	-	-
Рентабельність реалізації, %	2,1	3,3	3,2	1,2	-0,1	-	-
Товарооборот на 1 м.кв торговельної площі, тис.грн	33,1	35,7	42,6	2,6	6,9	7,8	19,4
Товарооборот на 1-го працівника, тис.грн	452,1	489,1	577,6	37,0	88,6	8,2	18,1
Товарооборот на 1 грн основних засобів, грн	11,4	12,2	15,5	0,8	3,3	7,3	27,1
Товарооборот на 1 грн товарних запасів, грн	10,6	7,8	6,5	-2,9	-1,2	-27,0	-15,8

Зростання обсягу товарообороту у 2016-2017 роках також випереджало збільшення показників його ресурсного забезпечення – основних засобів, торговельної площі, персоналу, що зумовли зростання показників питомого товарообороту на 1м.кв торговельної площі на 7,8%, товарообороту на 1-го працівника – на 8,2%, товарообороту на 1 грн основних засобів – на 7,3%.

У 2018 році обсяг комерційного доходу зменшився на 31277 тис.грн або на 11,0%, внаслідок чого також знизився показник рентабельності реалізації зроста на 0,1%. Зростання обсягу товарообороту у 2017-2018 роках зумовило зростання показників питомого товарообороту на 1м.кв торговельної площі на 19,4%, товарообороту на 1-го працівника – на 18,1%, товарообороту на 1 грн основних засобів – на 15,8%.

Таким чином, виходячи з проведеного дослідження показників ефективності формування товарообороту можемо зробити висновки про те, що ТОВ «ЕКО» №5 поступово нарощувало його обсяги. Зростання товарообороту призводило до збільшення комерційного доходу та показників ресурсовіддачі товарообороту. Аналіз точки мінімальної рентабельності дає можливість зробити висновки про те, що підприємство ТОВ «ЕКО» №5 у 2016 році мало дефіцит товарообороту у 234150,1 тис.грн, що було необхідним для отримання цільового прибутку на суму 43171 тис.грн. У 2017-2018 рр. підприємство мало товарооборот, достатній для отримання цільового прибутку. Зростання обсягу товарообороту у 2017-2018 роках зумовило зростання показників питомого товарообороту на 1м.кв торговельної площі на 19,4%, товарообороту на 1-го працівника – на 18,1%, товарообороту на 1 грн основних засобів – на 15,8%.

РОЗДІЛ 3

ПРОГНОЗУВАННЯ ОБСЯГУ ТА СТРУКТУРИ ТОВАРООБОРОТУ ТОВ «ЕКО» №5 ТА НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЙОГО ЕФЕКТИВНОСТІ

У даному питанні нашим завданням є обґрунтування пропозицій з формування та активізації резервів зростання товарообороту ТОВ «ЕКО» №5. На основі вивчення економічної літератури, джерел інтернет та ознайомлення з практичним досвідом організації роботи по управлінню товарооборотом на підприємстві ТОВ «ЕКО» №5, можемо визначити наступні резерви його зростання (Додаток Г).

Розглянемо кожен з наведених напрямків детальніше.

1) Удосконалення управління товарним асортиментом

Для удосконалення формування асортиментної структури товарообороту на підприємстві ТОВ «ЕКО» №5 пропонується використовувати диференційовані компоненти її складових: асортиментної, логістичної та цінової. Необхідно враховувати особливості взаємодії окремих компонентів товарного асортименту, аби оцінити загальний синергетичний ефект впливу кожного з них. Умовно удосконалену модель аналізу та управління змінами в товарній структурі асортименту наведено у Додатку Д.

Динамічна компонента процесу формування товарного асортименту має визначати цільову спрямованість управлінських дій щодо зміни існуючих параметрів товарного забезпечення на підприємстві ТОВ «ЕКО» №5. Визначення напрямів зазначених змін дозволить вчасно виявити необхідність виключення та доповнення існуючого асортиментного ряду (Додаток Ж).

На сьогодні планування асортиментної структури товарообороту на підприємстві здійснюється без врахування ряду факторів, які можуть впливати на нього. Аби процеси планування асортиментної структури товарообороту підприємства були максимально гнучкими та об'єктивними, варто використовувати сучасні засоби комплексної аналітики з використанням BigData. Наявне на підприємстві програмне забезпечення з управління бізнес-

процесами (інформаційна система «ІТ-Підприємство») є дещо застарілою і в ній неможливо реалізувати функцію аналізу BigData з подальшими відлаштуваннями сценаріїв прогнозування оптимальної структури товарообороту. Аби подолати цей недолік і при цьому не здійснювати заміну усієї інформаційної системи (це дуже витратно і потребує багато часу – до 1 року), пропонуємо впровадити на підприємстві спеціальні модулі комплексної аналітики, що можуть бути інтегровані з системою «ІТ-Підприємство».

Нині на ринку існує цілий ряд систем для проведення комплексного аналізу великих масивів даних. Порівняльну характеристику найбільш функціональних варіантів аналітичних програмних комплексів, які можуть інтегруватися з сервісами BigData (Google-Analitics, Google-Adwards, базою даних ТОВ «ЕКО» №5, тощо) наведено у Додатку 3.

На сьогодні, як свідчать дані Додатку 3, в цілому найбільш широкий функціонал для аналізу та прогнозування товарообороту має система CM ANALITICS. Це повнофункціональний програмний модуль для здійснення аналітики з використанням великих масивів даних (BigData). Мінімальна версія цієї системи, яка може бути орієнтована на удосконалення процесів аналізу і планування товарообороту ТОВ «ЕКО» №5, коштує 520 тис.грн (безвідклична ліцензія, не лімітована кількість користувачів) та додатково варто оплатити послуги з її налаштування. Дана система є набагато кращою аніж поточна система «ІТ-Підприємство» українського розробника. Проте вона має досить високу вартість. Програмний комплекс Microsoft Dinamics, виконаний на основі Microsoft DataBase Management, має широкі можливості для свого впровадження на досліджуваному підприємстві та оптимізації основних аналітики і прогнозування, пов'язаних з планування як самого товарообороту, так і його ресурсного забезпечення.

Виходячи з вищевикладеного, оптимальним рішенням для підприємства є продукт Microsoft Dinamics. Також він є найбільш економічним серед запропонованих варіантів, оскільки передбачає можливість використання програмного забезпечення на умова підписки - SAAS (software as a service). Для

впровадження нової інформаційної системи доцільно передбачити відповідні плани-графіки заходів, що передбачають визначення центрів відповідальності та основні етапи робіт. Перелік заходів з впровадження програмного забезпечення та бюджет витрат на їх реалізацію наведено у пункті 3.3.

2. Удосконалення процесу товарного забезпечення обороту (товаропостачання).

Обґрунтування напрямів удосконалення процесу організації та планування ресурсного забезпечення товарообороту на підприємстві ТОВ «ЕКО» №5 має на меті визначення перспектив оптимізації складських залишків товарів, а також відповідне зростання обсягів товарообороту за рахунок зростання рівня виконання поставок. В такому разі значним є врахування усіх наявних позитивних факторів розширення торгвельної діяльності та можливих загроз. За результатами дослідження, які було отримано у розділі 2, можна зробити висновок про необхідність розвитку ряду напрямків удосконалення ресурсного забезпечення товарообороту, які дозволять підвищити оперативність та гнучкість процесів організації та планування закупівель (Додаток К).

Варто охарактеризувати наведені напрямки більш докладно.

Для реструктуризації бізнес-процесів у сфері ресурсного забезпечення товарообороту пропонується здійснити зміну схему організації закупівель. Характеристику пропонованої зміни у структурі бізнес-процесів управління постачання товарів на ТОВ «ЕКО» №5 наведено у Додатку Л.

Відповідальність та повноту прав щодо регулювання закупівельної діяльності у розрізі окремих товарних груп пропонується закріпити за категорійними менеджерами, які будуть повністю відповідати за процеси комунікацій з постачальниками, налагодження схем відвантаження і транспортування товарів, ведення угод від їх ініціації до завершення.

Комерційний директор має відповідати за узгодження цінової політики та роздрібних цін з основними постачальниками, які здають товар під реалізацію. Також функції комерційного директора мають обмежитися управлінням

договірними умова в межах діючих контрактів. При цьому мають бути розширені функції категорійних менеджерів.

Зміст запропонованих змін полягає у тому, що поточна посада менеджерів має бути змінена посадою менеджера-координатора. Частина управлінських функцій менеджерів перейдуть до категорійних менеджерів. Нині на підприємстві працює 8 менеджерів. Пропонується 2-х з них перевести на посади менеджерів-координаторів (з перспективою кар'єрного зростання), а 6-х – перевести на посади категорійних менеджерів. Частина управлінських функцій в плані контролю логістики та комунікацій з клієнтами пропонується передати від комерційного директора до категорійних менеджерів.

Для комерційного директора пропонується включення в перелік його обов'язків нової функції фінансового контролю ефективності закупівель. Це має значно посилити самодостатність комерційного відділу у процесі організації товаропостачання і тим самим підвищити загальні результати здійснення зовнішньоекономічних операцій.

Підхід категорійного менеджменту, на думку топ-менеджменту компанії, значно покращить рівень організації зовнішньоторговельних операцій, оскільки здійснить активізацію системи збуту і стимулювання покупців окремими категорійними менеджерами. Наведена система також буде сприяти розвитку мотивації категорійних менеджерів.

Надалі необхідно обґрунтувати програму реалізації планових завдань розвитку товарообороту, що були визначені вище. Організаційний план реалізації заходів з впровадження інформаційної системи для удосконалення управління товарним асортиментом на ТОВ «ЕКО» №5 у 2020 році наведено у Додатку М.

Час на впровадження системи розділено на 3 місяці, оскільки деякі роботи не можуть виконуватися паралельно та потребують певних перерв у процесі їх проведення (процедури тестування, узгодження вимог між сторонами, затвердження конфігурації системи).

Як видно з даних Додатку М, для впровадження нової інформаційної системи системи (модуля аналітики та прогнозування, який буде інтегрований з ІТ-Підприємство) «Microsoft Dinamics» необхідним буде в 231 годину, у тому числі:

- підготовчий етап впровадження системи – 17 годин;
- розробка концепції провадження системи – 54 години;
- впровадження інформаційної системи – 160 годин.

Для виконання робіт підприємству слід звернутися до відповідної ІТ-компанії, яка спеціалізується на наданні послуг з впровадження ERP-систем. Для цього можна укласти угоду з будь-яким партнером корпорації Microsoft в Україні (вартість програмного забезпечення буде однаковою у всіх партнерів). Обсяг витрат на впровадження буде включати не лише витрати на придбання системи (580 тис.грн), але і додаткові витрати з впровадження. Вартість послуг з впровадження тарифікується в середньому на рівні 7 дол / год. Для реалізації запропонованих заходів передбачено відповідний бюджет, який наведено у Додатку Н.

Отже, загальний обсяг бюджету на впровадження нової інформаційної системи складе 46,2 тис.грн. Вартість системи буде становити 2,5 тис.грн / користувача на місяць. До використання системи планується підключити 3-х співробітників підприємства (1 - з комерційного відділу; 2 – з фінансово-економічного відділу). Загальні місячні витрати на експлуатацію системи складуть 7,5 тис.грн, а річні - 90 тис.грн. При цьому підприємство не потребуватиме серверної інфраструктури для утримання цієї системи, адже уся інформації буде розміщена в базі даних Azure (хмарне рішення).

На впровадження системи заходів по вдосконаленню процесу закупівлі товарів мережі супермаркетів ТОВ «ЕКО» №5 потрібно здійснити: розробку нової концепції системи моніторингу та контролю складських запасів; розробку системи контролю поставок товарів; розробка методики контролю виконання договорів постачання, умов повернення; розробка концепції системи організації продажу товарів; формування концепції маркетингової політики торговельної

мережі; розробка маркетингового плану. Організаційний план заходів по вдосконаленню ресурсного забезпечення товарообороту наведено в Додатку П.

З метою удосконалення процесу планування товаропостачання на досліджуване підприємство було запропоновано організаційний план основних заходів з визначенням термінів та відповідальних (Додаток П). Для впровадження запропонованих напрямків пропонується звернутися до послуг відповідних консалтингових компаній, які займаються удосконаленням бізнес-процесів. Вартість 1-го людино-дня роботи спеціаліста такої компанії коливається в межах від 3 до 5 тис.грн [51]. Для планування витрат приймаємо середнє значення – 4 тис.грн. Орієнтовний бюджет фінансування заходів по вдосконаленню процесу постачання на ТОВ «ЕКО» №5 наведено в Додатку Р.

Таким чином, на фінансування заходів по вдосконаленню процесу управління ланцюгами постачання на підприємстві ТОВ «ЕКО» №5 у 2020 році необхідно буде витратити 332 тис.грн. В якості компанії-консультанта рекомендується обрати будь-яку компанію з Великої четвірки (Deloitte, Pricewaterhouse, Ernst & Young чи Baker Tilly).

Сформувавши основні напрямки удосконалення ефективності прогнозування товарообороту, можна здійснити його прогнозування. З цією метою варто скористатися методами, які були вказані у розділі 1.

Деталізовані результати прогнозування товарообороту методом ковзної середньої та методом екстраполяції динамічних рядів на основі середньорічного темпу росту наведено у табл. 3.1. та 3.2.

Результати прогнозування товарообороту з використанням ряду методів (Додаток С) наведено у табл. 3.3.

Таким чином, виходячи з результатів прогнозування різними методами можемо сформулювати такі висновки:

- економіко-статистичні методи визначають можливі прогнозні значення товарообороту у 2019 році в діапазоні від 4696091 тис.грн. (метод ковзної середньої) до 5067840 тис.грн (функція РОСТ); у 2020 році прогнозоване

значення товарообороту коливатиметься в межах від 5473979 тис.грн (функція ПРЕДСКАЗ) до 5644722 тис.грн (функція РОСТ);

- методи з побудови ліній тренду визначають можливі прогнозні значення товарообороту у 2019 році в діапазоні від 4581712 тис.грн. (ступенева лінія) до 5133726 тис.грн (поліноміальна функція); у 2020 році прогнозоване значення товарообороту коливатиметься в межах від 4711869 тис.грн (ступенева лінія) до 5749927 тис.грн (поліноміальна функція).

Таблиця 3.1

Метод ковзної середньої

	Рік	Квартал	Товарооборот, тис.грн	Абсолютний приріст ланцюговий, тис.грн	Ковзна середня абсолютного приросту по 4- м суміжним кварталам, тис.грн
Факт	2017	1 кв	1036860	237451	28477
		2 кв	921653	-115207	7851
		3 кв	1076586	154933	13881
		4 кв	937544	-139042	34534
	2018	1 кв	1261356	323812	56124
		2 кв	1180439	-80917	64697
		3 кв	1280395	99956	50952
		4 кв	1037644	-242751	25025
Прогноз	2019	1 кв	1093768	-	56124
		2 кв	1158465	-	64697
		3 кв	1209417	-	50952
		4 кв	1234442	-	25025
	2020	1 кв	1290566	-	56124
		2 кв	1355262	-	64697
		3 кв	1406215	-	50952
		4 кв	1431240	-	25025

Очікуване планове значення товарообороту на 2019 рік складає 4696091 тис.грн, а прогнозне значення на 2020 рік складає 5483282 тис.грн.

Таблиця 3.2

Метод екстраполяції динамічних рядів

1. На основі середньорічного темпу росту

	Рік	Квартал	Товарооборот, тис.грн	Середньоквартальний темп росту
Факт	2018	1 кв	1261356	1,169
		2 кв	1180439	1,152
		3 кв	1280395	1,120
		4 кв	1037644	1,139
Прогноз	2019	1 кв	1474574	1,169
		2 кв	1359281	1,152
		3 кв	1433803	1,120
		4 кв	1182192	1,139
	2020	1 кв	1723833	1,169
		2 кв	1565217	1,152
		3 кв	1605591	1,120
		4 кв	1346876	1,139

Виходячи з розрахунків очікуване планове значення товарообороту на 2019 рік складе 5449849 тис.грн., а прогнозне значення товарообороту на 2020 рік складе 6241518 тис.грн.

Таблиця 3.3

Результати прогнозування товарообороту різними методами

Категорія методу	Методи	Прогноз товарообороту	
		2019	2020
1	2	3	4
економіко- статистични х методів	Метод ковзної середньої	4696091	548328 2
	ТЕНДЕНЦІЯ	5059924	555289 4
	ПРЕДСКАЗ	5023336	547397 9
	РОСТ	5067840	564472 2

Продовження табл. 3.3

1	2	3	4
Лінії тренду	Експонента	5071407	564979

		0
Логарифм	4603926	472122
Лінійна	5023326	547396
Поліном	5133726	574992
Ступенева	4581712	471186
		9

Отже, виходячи з прогнозних значень товарообороту пропонуємо включити до загального обсягу бюджету 46.2 тис.грн. на впровадження нової інформаційної системи. Таким чином по прогнозам товарооборот збільшиться з 4696091 тис.грн. до 6241518 тис.грн. Вартість системи буде становити 2,5 тис.грн / користувача на місяць. До використання системи планується підключити 3-х співробітників підприємства (1 - з комерційного відділу; 2 – з фінансово-економічного відділу). Загальні місячні витрати на експлуатацію системи складуть 7,5 тис.грн, а річні - 90 тис.грн. При цьому підприємство не потребуватиме серверної інфраструктури для утримання цієї системи, адже уся інформація буде розміщена в базі даних Azure (хмарне рішення). На фінансування заходів по вдосконаленню процесу управління ланцюгами постачання на підприємстві ТОВ «ЕКО» №5 у 2020 році необхідно буде витратити 332 тис.грн.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Отже, за результатами проведеного дослідження можемо сформулювати такі висновки і пропозиції:

Товарооборот є важливою економічною категорією, що являє собою сукупність економічних відносин, які виникають у процесі купівлі - продажу, тобто у переході матеріальних цінностей із сфери виробництва у сферу особистого споживання, та характеризує масу проданих товарів у грошовій формі. Товарооборот - це кількісний показник, який характеризує обсяг продажів товарів масового споживання та надання платних торговельних послуг населенню для задоволення особистих потреб в обмін на його грошові доходи, або іншим підприємствам – для подальшої переробки чи продажу. Під товарооборотом підприємства розуміється сума продажу споживчих товарів населенню за визначний період часу. Прогнозування обсягу товарообороту є важливим завданням в системі управління діяльністю підприємства. Можна визначити наступні методи прогнозування обсягу та структури товарообороту: економіко-статистичні методи (на основі темпів росту, коефіцієнтів еластичності, відносних величин) та економіко-математичні методи (кореляційно-регресійні моделі, економіко-математичні моделі лінійної та нелінійної оптимізації).

Проведений аналіз обсягу та структури товарообороту ТОВ «ЕКО» №5 дає підстави стверджувати про наявність позитивної динаміки у його зростанні впродовж 2016-2018 рр. У 2017 році порівняно з 2016-м роком обсяг товарообороту збільшився на 338965 тис.грн, або на 9,3%. У 2018 році обсяг товарообороту збільшився на 787191 тис.грн, або на 19,8%. Розширення обсягу товарообороту відбувалося як за рахунок зростання його фізичних обсягів, так і за рахунок впливу інфляційного чинника. У структурі асортименту товарообороту переважала частка товарів групи А («М'ясна продукція», «Ковбаси, сосиски, сардельки», «Жирові продукти», «Алкогольні напої», «Кондитерські вироби»), яка становила 68%. При цьому частка товарів, які

мали відносно стабільну динаміку товарообороту, становила 47% («Ковбаси, сосиски, сардельки», «Риба та морепродукти», «Алкогольні напої», «Крупи, борошно та інша бакалія», «Інші товари та послуги»).

Проведений аналіз зовнішніх та внутрішніх чинників на обсяг товарообороту ТОВ «ЕКО» №5 дає підстави свідчити про те, що позитивна макроекономічна динаміка в 2016-2018 рр. в цілому сприятливо впливала на темпи зростання товарообороту. Найбільший вплив на обсяги товарообороту має фактор доходів населення. Внутрішніми факторами, які впливали формування обсягу та структури товарообороту, були чисельність персоналу, обсяг торговельної площі, дисконтна політика (стимулювання збуту шляхом надання знижок). Варто відмітити, що сила впливу інтенсивних факторів (торговельна площа на 1м.кв, продуктивність праці, середній рівень цін на товари з урахуванням цінових знижок) є значно більшою, ніж вплив екстенсивних факторів (розмір торговельної площі, чисельність персоналу, кількість товарних груп з ціновими знижками). Тому, можна сказати, що в перспективі удосконалення політики управління ресурсним забезпеченням товарообороту є стратегічним напрямком його подальшого зростання.

Виходячи з проведеного дослідження показників ефективності формування товарообороту можемо зробити висновки про те, що ТОВ «ЕКО» №5 поступово нарощувало його обсяги. Зростання товарообороту призводило до збільшення комерційного доходу та показників ресурсовіддачі товарообороту. Аналіз точки мінімальної рентабельності дає можливість зробити висновки про те, що підприємство ТОВ «ЕКО» №5 у 2016 році мало дефіцит товарообороту у 234150,1 тис.грн, що було необхідним для отримання цільового прибутку на суму 43171 тис.грн. У 2017-2018 рр. підприємство мало товарооборот, достатній для отримання цільового прибутку. Зростання обсягу товарообороту у 2017-2018 роках зумовило зростання показників питомого товарообороту на 1м.кв торговельної площі на 19,4%, товарообороту на 1-го працівника – на 18,1%, товарообороту на 1 грн основних засобів – на 15,8%.

Основними напрямками резервів зростання товарообороту підприємства було визначено удосконалення управління товарним асортиментом (підвищення ефективності процесів аналізу і планування за рахунок впровадження спеціального програмного модуля аналітики Microsoft Dynamics) та підвищення ефективності управління ресурсним забезпеченням товарообороту. Оптимальним рішенням для удосконалення функцій управління товарним асортиментом на підприємстві є продукт Microsoft Dynamics. Програмний комплекс Microsoft Dynamics, виконаний на основі Microsoft DataBase Management, має широкі можливості для свого впровадження на досліджуваному підприємстві та оптимізації основних аналітики і прогнозування, пов'язаних з плануванням як самого товарообороту, так і його ресурсного забезпечення. Удосконалення ресурсного забезпечення товарообороту передбачає перегляд механізмів управління закупівлями, здійснення реорганізації функцій товаропостачання в межах комерційного відділу. Як свідчать проведені розрахунки за економіко-статистичним методом, можливий обсяг товарообороту у 2019 році може знаходитися в діапазоні від 5322912 тис.грн до 5703009 млн.грн. Можливий обсяг товарообороту у 2020 році може знаходитися в діапазоні від 5885990 млн.грн до 6833077 тис.грн. Відповідно до проведених розрахунків за факторно-аналітичним методом, прогнозне планового товарообороту складе у 2019 році 5630188 тис.грн, у 2020 році – 6659691 тис.грн. Зважене планове значення можливого товарообороту ТОВ «ЕКО» №5 у 2019 році становитиме 5525957 тис.грн, у 2020 році – 6403442 тис.грн. Прогнозний обсяг чистого прибутку у 2019 році складе 218670 тис.грн, у 2020 році – 297615 тис.грн. У 2019-2020 рр. значення планового показника можливого товарообороту підприємства буде перевищувати значення товарообороту у точці беззбитковості та значення товарообороту, яке є достатнім для отримання необхідного рівня цільового прибутку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бланк И. А. Торговый менеджмент: монография / И. А. Бланк. - К.: Таксон, 2004. - 784 с.
2. Бланк И.А. Основы финансового менеджмента Т.1., Т.2. — 2-ое изд., перераб и доп. — К.: Эльга, Ника-Центр, 2012. — 624с., 624с.
3. Бланк І.О. Управління фінансами підприємств : [підруч.] / І. О. Бланк, Г. В. Ситник. – К. : КНЕУ, 2012. – 780 с.
4. Бурик А. Ф. Планування діяльності підприємства : навч. посіб. / А. Ф. Бурик. –К. : ЦУЛ, 2013. – 260 с.
5. Василенко, Л. Т. Фінанси підприємств у схемах і таблицях [Текст] : наочний навч. посіб. / Л. Т. Василенко, Л. В. Гут, О. П. Оксеєнко. - К. : Дакор, 2016. - С. 65.
6. Васильців Т. Г. Економіка підприємства : навч. посіб. / Т. Г. Васильців, О. І. Іляш, Н. Г. Міценко ; за ред. д-ра екон. наук Т. Г. Васильціва. – К. : Знання, 2016. – 446 с.
7. Височин І.В. Управління товарооборотом підприємств роздрібною торгівлі : монографія / І.В. Височин. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2012. – 544 с.
8. Вістяка Т. Фінансовий контролінг в системі управління підприємством // Вісник Київського інституту бізнесу та технологій. 2014. - № 1. - С. 68-70
9. Высочин И.В. Управление товарооборотом в системе экономического управления предприятием розничной торговли / И.В. Высочин // Экономика и предпринимательство. – 2013. – № 3 (32). – С. 258-264
10. Доберчак Н.І. Економіка виробництва : навч. посіб. / Н. І. Доберчак. – К. : Ліра-К, 2015. – 258 с.
11. Дорошенко Г. О. та ін. Економіка підприємства: теорія і практикум : навч. посіб. / [Дорошенко Г. О., Семенець А. О., Пасенко Н. С. та ін.]– К. : Ліра-К, 2016. – 328 с.

12. Доц О.Ю. Прогнозування роздрібного товарообігу на основі використання адитивних та мультиплікативних моделей / О.Ю. Доц // Науковий вісник НЛТУ України, 2012. – №22. – С. 337-343
13. Економіка підприємства : підручник / [Г.М.Богославець, Чаюн І.О., Стасюк Л.Л. та ін.]. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2006. – 569 с
14. Забурмеха Є.М. Особливості формування стратегії діяльності торговельного підприємства / Є.М. Забурмеха // Вісник Хмельницького національного університету. – 2014. – №5. – С. 133-136.
15. Закаблук Г. О., Прогнозування доходів та витрат машинобудівного підприємства на основі методу Хольта-Уінтерса / Г.О. Закаблук // Економіка та держава. -2018. -№ 6. -С. 51 -55.
16. Клебанова Т. С Прогнозування показників фінансової діяльності підприємства житлово-комунального господарства за допомогою адаптивних моделей / Т. С. Клебанова, О. О. Рудаченко // Бізнес-інформ. — 2015. — № 1. — С.143—148.
17. Климко О.Г. Прогнозування рівня чистого доходу підприємства / О.Г.Климко // Сучасні інноваційно-інвестиційні механізми розвитку національної економіки: матеріали III Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції, 27 жовтня 2016 р. – Ч.1. – Полтава : ФОП Пусан А.Ф., 2016. – С.184-187
18. Кобець С. П. Застосування адаптивних моделей для прогнозування чистого доходу від реалізації продукції / С. П. Кобець, А. О. Лузіна // Електронний журнал «Ефективна економіка», 2019. - №4.
19. Костецька Н.І. Систематизація принципів планування діяльності підприємства / Н.І. Костецька // Причорноморські економічні студії, 2016. - №12. – С. 143-147
20. Костецька Н.І. Теоретичні основи планування діяльності підприємства / Н. І. Костецька // Сталий розвиток економіки. – 2016. – № 1(30). – С. 91–96.
21. Косянчук Т. Ф. Економічна діагностика : навч. посіб. /

[Косянчук Т. Ф., Лук'янова В. В., Майорова Н. І., Швид В. В.]. – К. : Ліра-К, 2016. – 452 с.

22. Круш П. В. Економіка (розрахунки фінансово-інвестиційних операцій в Excel) : навч. посіб. / П. В. Круш. – К. : Ліра-К, 2014. – 256 с.

23. Лаптева В.В. Дослідження рівня конкурентоспроможності продукції торговельного підприємства на основі пошукового моделювання [Текст] / Н.І. Владимирська, В.В. Лаптева, // Ринкова економіка : сучасна теорія і практика управління. : наук праці. – О. : Наука і техніка, 2019. – Т.18, вип. 1(41). – С. 98-110.

24. Лихачев А.В. Торговля : стратегия и тактика / А.В. Лихачев // Торговое оборудование, 2012. - № 9. - С. 40-43

25. Лігоненко Л.О. Фінанси підприємства : [Підручник] / Л.О. Лігоненко, Н.М. Гуляєва, Н.А. Гринюк та ін. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2013. – 491 с.

26. Мазаракі А. А. Економіка торговельного підприємства / А. А. Мазаракі, Л. О. Лігоненко, Н. М. Ушакова. – К. : Хрещатик, 2012. – 800 с.

27. Марцин В.С. та ін. Економіка торгівлі : посібник / за заг.ред Марцина В.С. / В.С. Марцин. - К. : Знання, 2013. – 237с.

28. Мешкова-Кравченко Н. В. Фінанси підприємства / Н. В. Мешкова-Кравченко, М. В. Шарко, О. М. Радкевич. – Херсон : Олді-плюс, 2014. – 436 с

29. Міжнародний стандарт фінансового обліку (IAS) 18 «Виручка. Приклади застосування» [електронний ресурс] – режим доступу : <http://www.ifrs.org.ua/msfo-ias-18-vy-ruchka-primery-primeneniya/>

30. Міценко Н.Г. Економіка підприємства : теорія і практикум : навч. посіб. / Н. Г. Міценко. – К. : Ліра-К, 2014. – 688 с.

31. Морщенок Т.С. Диверсифікація діяльності як напрям розвитку та посилення конкурентних переваг торговельного підприємства / Т.С. Морщенок // Економіка і суспільство, 2016. - №7. – С. 395-402

32. Ортинська В.В. Категорійні засади формування асортиментної політики підприємства / В.В. Ортинська // Маркетинг і реклама, 2010. - № 11 - С. 41-42

33. Охріменко В.Н. Принципи планування – аспекти системного підходу / В.Н. Охріменко, Г.І. Груба, В.Т. Плакида, І.В. Милькін // Комунальне господарство міст. Науково-технічний збірник. – 2014. – № 113. – С. 163–173. –
34. Податковий кодекс України : Кодекс від 02.12.2010 № 2755-VI [електронний ресурс] – <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
35. Поддєрьогін А.М. Економіка підприємств: підручник / А.М. Поддєрьогін. - К. : КНЕУ, 2012. - 571 с.
36. Пономаренко В.С. Економіка підприємства : компетентність і ефективність розвитку навч. посіб. / За заг ред В. С. Пономаренка. – К. : Ліра-К, 2013. – 152 с.
37. Про затвердження Національного Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Вимоги до фінансової звітності»: Мінфін України; Наказ, Положення від 12.04.2013р. [електронний ресурс] – режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99>
38. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» : Мінфін України; Наказ, Положення від 29.11.1999 № 290, поточна редакція від 27.06.2013р. [електронний ресурс] – режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99>
39. Проскурович О. В. Моделювання роздрібного товарообігу торговельного підприємства / О. В. Проскурович, М. М. Ястремський, Л. О. Сорока // Причорноморські економічні студії. - 2017. - Вип. 13(2). - С. 206-211.
40. Семяновський В.М. Методи соціально-економічного прогнозування : Навч. посіб. – К. : Бізнес Медіа Консалтинг, - 2011. – 300 с.
41. Сословський В.Г. Вибір методу планування на підприємстві / В.Г. Сословський, І.О. Лисенко // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Fkd/2011_2/part1/24.pdf
42. Таранець О.О. Прогнозування доходів господарської діяльності / О.О. Таранець // Вісник ЖДТЕУ

43. Ткаченко І. С. Економіко-математичне моделювання фінансового результату підприємства / І. С. Ткаченко, О.В. Проскурович // Економіка : реалії часу. -2017. -№ 3 (31). -С. 84-94

44. Цигилик І.І., та ін. Доходи в системі управління / І.І. Цигилик, О.І. Мозіль, Н.В. Кірдякіна // Актуальні проблеми економіки, 2014. - №3(45) – с. 117-121с.

45. Чорна М.В, Кушнір Т.Б., Михайлова О.В. Економіка торгівлі : навчально-методичний посібник. – Х. : ХДУХТ, 2015. – с. 221.

46. Яркіна Н.М. Економіка підприємства : навч. посіб. / Н. М. Яркіна – Київ : Ліра-К, 2015. – 498 с.

47. Інформація про програмне забезпечення та інформаційні системи [електронний ресурс] – режим доступу : www.dou.com.ua

48. Інформація про вартість послуг оптимізації бізнес-процесів [електронний ресурс] – режим доступу : <https://www.softservebs.com/biznes-protsessy/>

ДОДАТОК А.1 - Річна фінансова звітність за 2018 р.

		Дата(рік, місяць, число)	2017 01 01
Підприємство	Товариство з обмеженою відповідальністю "ЕКО"	за ЄДРПОУ	32104254
Територія		за КОАТУУ	8036100000
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОПФГ	240
Вид економічної діяльності	Роздрібна торгівля в неспціалізованих магазинах переважно продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами	за КВЕД	47.11
Середня кількість працівників	8038		
Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака			
Адреса	проспект Науки, буд.8, м.Київ, 03056		

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за положеннями (стандартами бухгалтерського обліку)
за міжнародними стандартами фінансової звітності

v

Баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31.12.2016 р.

Актив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи:	1000	2799	1936
первісна вартість	1001	9448	2743
накопичена амортизація	1002	6649	807
Незавершені капітальні інвестиції	1005	312891	327364
Основні засоби:	1010	312891	327364
первісна вартість	1011	469599	521773
знос	1012	156708	194409
Інвестиційна нерухомість:	1015	0	0
первісна вартість	1016	0	0
знос	1017	0	0
Довгострокові біологічні активи:	1020	0	0

первісна вартість	1021	0	0
накопичена амортизація	1022	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	35482	35482
інші фінансові інвестиції	1035	15515	15515
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	0	1894
Гудвіл	1050	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0
Усього за розділом I	1095	514230	459745
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	338136	393704
Виробничі запаси	1101	25602	23033
Незавершене виробництво	1102	0	0
Готова продукція	1103	0	0
Товари	1104	312534	370671
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Депозити перестраховання	1115	0	0
Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	67090	63829
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	205162	493402
з бюджетом	1135	601	2899
у тому числі з податку на прибуток	1136	69	0
з нарахованих доходів	1140	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	177170	183812
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	96776	64850
Готівка	1166	12918	15941
Рахунки в банках	1167	24293	15349
Витрати майбутніх періодів	1170	378	2005
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0
Інші оборотні активи	1190	101487	119613
Усього за розділом II	1195	986800	1324114
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0

Баланс	1300	1501030	1783859
Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	533520	533520
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	0	0
Додатковий капітал	1410	0	0
Емісійний дохід	1411	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0
Резервний капітал	1415	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	6572	5654
Неоплачений капітал	1425	0	0
Вилучений капітал	1430	0	0
Інші резерви	1435	0	0
Усього за розділом I	1495	540092	539174
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		0
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	399489	190201
Інші довгострокові зобов'язання	1515	57260	65000
Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0
Страхові резерви, у тому числі:	1530	0	0
резерв довгострокових зобов'язань; (на початок звітного періоду)	1531	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат; (на початок звітного періоду)	1532	0	0
резерв незароблених премій; (на початок звітного періоду)	1533	0	0
інші страхові резерви; (на початок звітного періоду)	1534	0	0
Інвестиційні контракти;	1535	0	0
Призовий фонд	1540	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0
Усього за розділом II	1595	456749	255201
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	0	0
Векселі видані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість: за довгостроковими зобов'язаннями	1610		
за товари, роботи, послуги	1615	443712	589544

за розрахунками з бюджетом	1620	1110	1448
за у тому числі з податку на прибуток	1621	0	0
за розрахунками зі страхування	1625	2049	2576
за розрахунками з оплати праці	1630	6394	9216
за одержаними авансами	1635	5244	11447
за розрахунками з учасниками	1640	0	0
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0
за страховою діяльністю	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	8661	11683
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	37019	363570
Усього за розділом III	1695	504189	989484
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0
Баланс	1900	1501030	1783859

Керівник
Головний бухгалтер

Ференець О.Б.
Жильцова В.В.

		Дата(рік, місяць, число)	КОДИ
			2017 01 01
Підприємство	Товариство з обмеженою відповідальністю "ЕКО"	за ЄДРПОУ	32104254
	(найменування)		

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 2016 рік

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	3633678	3094000
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховування	2012	0	0

Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	-3216106	-2811794
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	0	0
Валовий: прибуток	2090	417572	282206
Валовий: збиток	2095	0	0
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	522196	277236
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Адміністративні витрати	2130	-105788	-100020
Витрати на збут	2150	-493287	-353316
Інші операційні витрати	2180	-175971	-35919
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	164722	70187
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	2195	0	0
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	0	3
Інші доходи	2240	868	103276
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	-67132	-68738
Втрати від участі в капіталі	2255	0	0
Інші витрати	2270	-3442	-105211
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	95016	-486
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	2295		
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	17103	-87
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	77913	-399
Чистий фінансовий результат: збиток	2355		

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	918	202

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Матеріальні затрати	2500	106194	82614
Витрати на оплату праці	2505	147654	103616
Відрахування на соціальні заходи	2510	48585	37745
Амортизація	2515	52897	51156
Інші операційні витрати	2520	419716	214124
Разом	2550	775046	489255

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Середньорічна кількість простих акцій	2600	0	0
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	0	0
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0	0
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0	0
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0	0

**Керівник
Головний бухгалтер**

Ференець О.Б.
Жильцова В.В.

ДОДАТОК А.2 - Річна фінансова звітність за 2018 р.

			КОДИ
		Дата(рік, місяць, число)	2018 01 01
Підприємство	Товариство з обмеженою відповідальністю "ЕКО"	за ЄДРПОУ	32104254
Територія		за КОАТУУ	8036100000
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОПФГ	240

Вид економічної діяльності	Роздрібна торгівля в неспеціалізованих магазинах переважно продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами	за КВЕД	47.11
Середня кількість працівників	8123		
Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака			
Адреса	проспект Науки, буд.8, м.Київ, 03056		

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):
 за положеннями (стандартами бухгалтерського обліку)
 за міжнародними стандартами фінансової звітності

v

Баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31.12.2017 р.

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи:	1000	1936	1347
первісна вартість	1001	2743	4000
накопичена амортизація	1002	807	2653
Незавершені капітальні інвестиції	1005	327364	32742
Основні засоби:	1010	327364	325171
первісна вартість	1011	521773	567999
знос	1012	194409	242828
Інвестиційна нерухомість:	1015	0	0
первісна вартість	1016	0	0
знос	1017	0	0
Довгострокові біологічні активи:	1020	0	0
первісна вартість	1021	0	0
накопичена амортизація	1022	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	35482	35483
інші фінансові інвестиції	1035	15515	15515
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	1894	5603
Гудвіл	1050	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0
Усього за розділом I	1095	459745	415860

II. Оборотні активи			
Запаси	1100	393704	676652
Виробничі запаси	1101	23033	24377
Незавершене виробництво	1102	0	0
Готова продукція	1103	0	0
Товари	1104	370671	652275
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Депозити перестраховання	1115	0	0
Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	63829	51349
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	493402	552569
з бюджетом	1135	2899	0
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	0
з нарахованих доходів	1140	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	183812	255987
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	64850	67080
Готівка	1166	15941	21753
Рахунки в банках	1167	15349	10253
Витрати майбутніх періодів	1170	2005	2173
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0
Інші оборотні активи	1190	119613	11484
Усього за розділом II	1195	1324114	1617528
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0
Баланс	1300	1783859	2033389

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	533520	533520
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	0	0
Додатковий капітал	1410	0	0
Емісійний дохід	1411	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0
Резервний капітал	1415	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	5654	61129

Неоплачений капітал	1425	0	0
Вилучений капітал	1430	0	0
Інші резерви	1435	0	0
Усього за розділом I	1495	539174	594649
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	190201	367466
Інші довгострокові зобов'язання	1515	65000	72500
Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0
Цільове фінансування	1525	0	288
Благодійна допомога	1526	0	0
Страхові резерви, у тому числі:	1530	0	0
резерв довгострокових зобов'язань; (на початок звітного періоду)	1531	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат; (на початок звітного періоду)	1532	0	0
резерв незароблених премій; (на початок звітного періоду)	1533	0	0
інші страхові резерви; (на початок звітного періоду)	1534	0	0
Інвестиційні контракти;	1535	0	0
Призовий фонд	1540	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0
Усього за розділом II	1595	255201	440254
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	0	0
Векселі видані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість: за довгостроковими зобов'язаннями	1610		
за товари, роботи, послуги	1615	589544	891425
за розрахунками з бюджетом	1620	1448	3014
за у тому числі з податку на прибуток	1621	0	28
за розрахунками зі страхування	1625	2576	2375
за розрахунками з оплати праці	1630	9216	9348
за одержаними авансами	1635	11447	9085
за розрахунками з учасниками	1640	0	0
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0
за страховою діяльністю	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	11683	18043
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	363570	65196
Усього за розділом III	1695	989484	998486
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0

V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0
Баланс	1900	1783859	2033389

Примітки
Керівник
Головний бухгалтер

Аврамчук Ф.П.
Червінська Т.А.

		Дата(рік, місяць, число)	КОДИ
		2019 01 01	
Підприємство	Товариство з обмеженою відповідальністю "ЕКО"	за ЄДРПОУ	32104254
	(найменування)		

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 2017 рік

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	3972643	3633678
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховання	2012	0	0
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	-3025254	-3216106
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	0	0
Валовий: прибуток	2090	947389	417572
Валовий: збиток	2095	0	0
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	492101	522196
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0

Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	0	
Адміністративні витрати	2130	-127009	-105788
Витрати на збут	2150	-536568	-493287
Інші операційні витрати	2180	-521335	-175971
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	254578	164722
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	2195		0
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	3	
Інші доходи	2240	68	868
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	-90782	-67132
Втрати від участі в капіталі	2255	0	0
Інші витрати	2270	-1955	-3442
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	161909	95016
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	2295		
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	29144	17103
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	132765	77913
Чистий фінансовий результат: збиток	2355		

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	0

Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	-338074	-440640

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Матеріальні затрати	2500	161921	131679
Витрати на оплату праці	2505	163392	167757
Відрахування на соціальні заходи	2510	51332	54258
Амортизація	2515	61368	57582
Інші операційні витрати	2520	279031	252138
Разом	2550	717044	663414

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Середньорічна кількість простих акцій	2600	0	0
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	0	0
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0	0
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0	0
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0	0

Примітки

Чистий прибуток за підсумками 2015 р. склав -338 074 тис. грн.

Керівник

Аврамчук Ф.П.

Головний бухгалтер

Червінська Т.А.

ДОДАТОК А.3 - Річна фінансова звітність за 2018 р.

			КОДИ
			2019 01 01
Підприємство	Товариство з обмеженою відповідальністю "ЕКО"	за ЄДРПОУ	32104254
Територія		за КОАТУУ	8036100000
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОПФГ	240
Вид економічної діяльності	Роздрібна торгівля в неспеціалізованих магазинах переважно продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами	за КВЕД	47.11
Середня кількість працівників	8240		
Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака			
Адреса	проспект Науки, буд.8, м.Київ, 03056		

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за положеннями (стандартами бухгалтерського обліку)

V

за міжнародними стандартами фінансової звітності

**Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2018 р.**

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи:	1000	1347	3278
первісна вартість	1001	4000	5844
накопичена амортизація	1002	2653	2566
Незавершені капітальні інвестиції	1005	32742	27624
Основні засоби:	1010	325171	289739
первісна вартість	1011	567999	587963
знос	1012	242828	298224
Інвестиційна нерухомість:	1015	0	0
первісна вартість	1016	0	0
знос	1017	0	0
Довгострокові біологічні активи:	1020	0	0
первісна вартість	1021	0	0
накопичена амортизація	1022	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	35483	35483
інші фінансові інвестиції	1035	15515	15515
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	5603	931
Гудвіл	1050	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0
Усього за розділом I	1095	415860	372570
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	676652	832319
Виробничі запаси	1101	24377	28176
Незавершене виробництво	1102	0	0
Готова продукція	1103	0	0
Товари	1104	652275	804143
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Депозити перестраховання	1115	0	0
Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	51349	98056

Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	552569	407060
з бюджетом	1135	0	229
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	133
з нарахованих доходів	1140	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	255987	186726
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	67080	63953
Готівка	1166	21753	23601
Рахунки в банках	1167	10253	174
Витрати майбутніх періодів	1170	2173	2145
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0
Інші оборотні активи	1190	11484	3425
Усього за розділом II	1195	1617528	1593913
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0
Баланс	1300	2033389	1966483

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	533520	533520
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	0	0
Додатковий капітал	1410	0	0
Емісійний дохід	1411	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0
Резервний капітал	1415	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	61129	99203
Неоплачений капітал	1425	0	0
Вилучений капітал	1430	0	0
Інші резерви	1435	0	0
Усього за розділом I	1495	594649	632723
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	367466	533706

Інші довгострокові зобов'язання	1515	72500	0
Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0
Цільове фінансування	1525	288	0
Благодійна допомога	1526	0	0
Страхові резерви, у тому числі:	1530	0	0
резерв довгострокових зобов'язань; (на початок звітнього періоду)	1531	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат; (на початок звітнього періоду)	1532	0	0
резерв незароблених премій; (на початок звітнього періоду)	1533	0	0
інші страхові резерви; (на початок звітнього періоду)	1534	0	0
Інвестиційні контракти;	1535	0	0
Призовий фонд	1540	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0
Усього за розділом II	1595	440254	533706
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	0	12932
Векселі видані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість: за довгостроковими зобов'язаннями	1610		
за товари, роботи, послуги	1615	891425	725141
за розрахунками з бюджетом	1620	3014	7061
за у тому числі з податку на прибуток	1621	28	0
за розрахунками зі страхування	1625	2375	2495
за розрахунками з оплати праці	1630	9348	7746
за одержаними авансами	1635	9085	8807
за розрахунками з учасниками	1640	0	0
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0
за страховою діяльністю	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	18043	13493
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	65196	22379
Усього за розділом III	1695	998486	800054
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0
Баланс	1900	2033389	1966483

Примітки
Керівник
Головний бухгалтер

Аврамчук Ф.П.
Червінська Т.А.

		Дата(рік, місяць, число)	КОДИ
		2019 01 01	
Підприємство	Товариство з обмеженою відповідальністю "ЕКО"	за ЄДРПОУ	32104254
	(найменування)		

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 2018 рік

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	4759834	3972643
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховання	2012	0	0
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	-3790254	-3025254
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	0	0
Валовий: прибуток	2090	969580	947389
Валовий: збиток	2095	0	0
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	898794	492101
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	0	0
Адміністративні витрати	2130	-122856	-127009
Витрати на збут	2150	-594189	-536568
Інші операційні витрати	2180	-945399	-521335

Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	205930	254578
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	2195		
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	0	3
Інші доходи	2240	251	68
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	-19571	-90782
Втрати від участі в капіталі	2255	0	0
Інші витрати	2270	-1012	-1955
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	185598	161909
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	2295		
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	33408	29144
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	152190	132765
Чистий фінансовий результат: збиток	2355		

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	-338074	-440640

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Матеріальні затрати	2500	161921	131679
Витрати на оплату праці	2505	163392	167757
Відрахування на соціальні заходи	2510	51332	54258
Амортизація	2515	61368	57582
Інші операційні витрати	2520	279031	252138

Разом	2550	717044	663414
-------	------	--------	--------

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Середньорічна кількість простих акцій	2600	0	0
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	0	0
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0	0
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0	0
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0	0

Примітки

Чистий прибуток за підсумками 2015 р. склав -338 074 тис. грн.

Керівник

Аврамчук Ф.П.

Головний бухгалтер

Червінська Т.А.

ДОДАТОК Б

Динаміка товарообороту ТОВ «ЕКО» №5 за асортиментною складом (без ПДВ), тис.грн.

Товарні групи	Період			Абсолютний приріст, грн		Темп приросту, %	
	2016	2017	2018	2016-2017	2017-2018	2016-2017	2017-2018
1	2	3	4	5	6	7	8
М'ясна продукція	263442	274112	380787	10671	106674	4,1	38,9
Ковбаси, сосиски, сардельки	530517	595896	666377	65379	70480	12,3	11,8
Риба та морепродукти	192585	238359	237992	45774	-367	23,8	-0,2
Молочні, кисломолочні продукти, сири	83575	69521	142795	-14053	73274	-16,8	105,4
Консервовані продукти	52688	39726	95197	-12962	55470	-24,6	139,6
Жирові продукти	388804	387333	571180	-1471	183847	-0,4	47,5
Алкогольні напої	959291	1080559	1047163	121268	-33395	12,6	-3,1
Крупи, борошно та інша бакалія	161699	208564	190393	46865	-18170	29,0	-8,7
Хліб та випічка	89025	83426	142795	-5600	59370	-6,3	71,2
Безалкогольні напої	29069	25822	47598	-3247	21776	-11,2	84,3
Свіжі фрукти, овочі, зелень	54505	45685	95197	-8820	49511	-16,2	108,4
Смакові приправи, спеції	85391	75480	142795	-9911	67315	-11,6	89,2
Заморожені напівфабрикати	65406	69521	95197	4115	25675	6,3	36,9
Майонези, соуси	30886	29795	47598	-1091	17804	-3,5	59,8
Кондитерські вироби	374269	355552	571180	-18717	215629	-5,0	60,6
Чай, кава	21802	7945	47598	-13857	39653	-63,6	499,1
Тютюнові вироби	78124	143015	47598	64891	-95417	83,1	-66,7

Непродовльчі товари	69040	99316	71398	30276	-27919	43,9	-28,1
Інші товари та послуги	103560	143015	118996	39455	-24019	38,1	-16,8
Разом	3633678	3972643	4759834	338965	787191	9,3	19,8

ДОДАТОК В

**Характеристика товарного асортименту ТОВ «ЕКО» №5 за критеріями
ABC-XYZ у 2018 рр.**

Товарні групи	Кофіцієнт варіації		Питома вага у 2018р.	
	Значення, %	Тип критерію XYZ	Значення, %	Тип критерію ABC
1	2	3	4	5
М'ясна продукція	7	Y	8	A
Ковбаси, сосиски, сардельки	4	X	14	A
Риба та морепродукти	4	X	5	B
Молочні, кисломолочні продукти, сири	13	Z	3	B
Консервовані продукти	15	Z	2	C
Жирові продукти	8	Y	12	A
Алкогольні напої	2	X	22	A
Крупи, борошно та інша бакалія	4	X	4	B
Хліб та випічка	10	Y	3	B
Безалкогольні напої	11		1	C
Свіжі фрукти, овочі, зелень	14	Z	2	C
Смакові приправи, спеції	12	Y	3	B
Заморожені напівфабрикати	7	Y	2	C
Майонези, соуси	9	Y	1	C
Кондитерські вироби	9	Y	12	A
Чай, кава	26	Z	1	C
Тютюнові вироби	18	Z	1	C
Непродовольчі товари	7	Y	2	C
Інші товари та послуги	5	X	3	B
Разом	5	-	100	-

ДОДАТОК Г

Рис. Резерви зростання товарообороту ТОВ «ЕКО» №5 у плановому періоді

ДОДАТОК Д

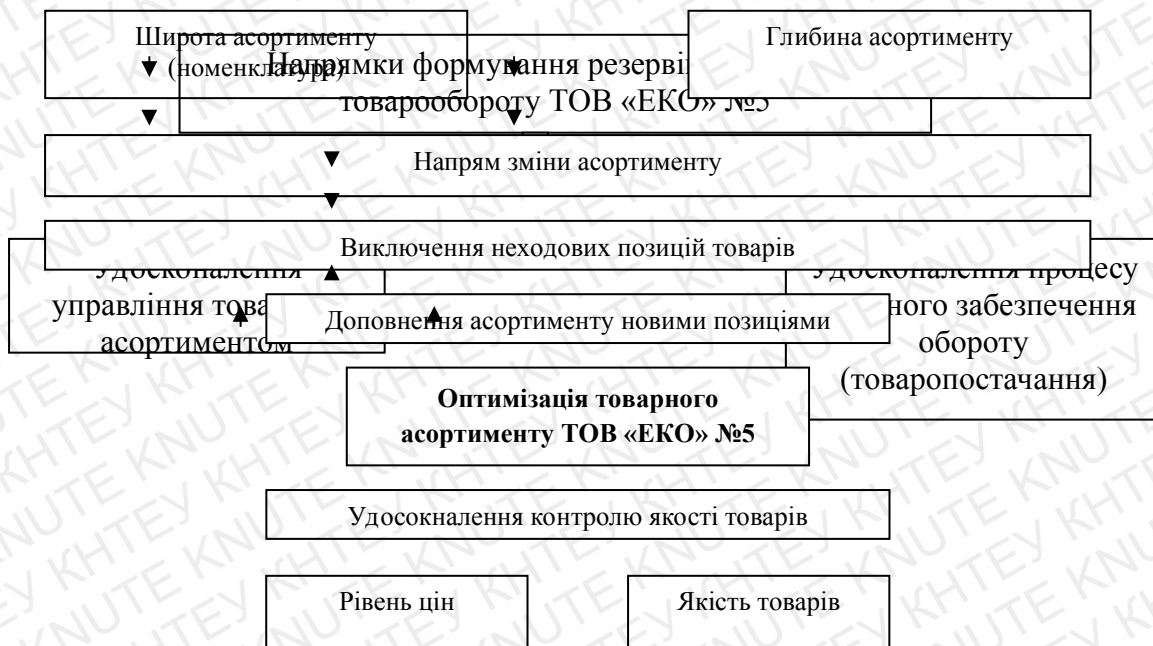

Рис. Концепція механізму оптимізації товарного асортименту для забезпечення зростання товарообороту ТОВ «ЕКО» №5

ДОДАТОК Ж

Можливі зміни у формуванні товарного асортименту підприємства

ТОВ «ЕКО» №5 на основі процедур його оптимізації

Показники	Напрямок зміни			
Широта асортименту товарів	↑	↓	↑	↓
Глибина асортименту товарів	↑	↓	↓	↑
Категорія асортиментної політики	Системна універсализація	Системна спеціалізація	Номенклатурна універсализація	Номенклатурна спеціалізація

ДОДАТОК З

Функціональні та економічні характеристики аналітичних програмних комплексів для аналізу та планування товарообороту

Критерії системи	MS Power BI	CM ANALITICS	Microsoft Dynamics
1	2	3	4
Вартість ліцензій програмного забезпечення, тис.грн	350	520	є можливість не купувати ліцензії, а оплачувати підписку (2500 грн / користувача в міс)
Вартість налаштування системи	10 дол / год	12 дол / год	8 дол / год (система легко налаштовується та конфігурується в режимі конструктора)
Необхідність додаткового навчання персоналу відповідними фахівцями	так	так	немає потреби, система має інтуїтивний інтерфейс
Функціонал системи	- аналіз масивів даних; - побудова звітів; - прогнозування	- аналіз масивів даних; - побудова звітів; - прогнозування; - імітаційне моделювання сценаріїв	- аналіз масивів даних; - побудова звітів; - прогнозування

*за даними дослідження показників роботи різних інформаційних систем [50]

ДОДАТОК К

Рис. Напрямки удосконалення ресурсного забезпечення товарообороту ТОВ «ЕКО» №5

ДОДАТОК Л

**Характеристика пропонованої зміни у структурі бізнес-процесів організації
постачання товарів на підприємстві ТОВ «ЕКО» №5**

ДО реструктуризації бізнес-процесів організації товаропостачання		Пропоновані зміни	ПІСЛЯ реструктуризації бізнес-процесів організації товаропостачання	
<i>Посада</i>	<i>Функції</i>		<i>Посада</i>	<i>Функції</i>
Комерцій-ний директор	Узгодження цін	Функція залишається	Комерційний директор	Узгодження цін
	Узгодження графіків поставок	Функція переходить до		-
	Узгодження асортименту	категорійного менеджера		-
	Контроль процесу експорту	Функція залишається		Контроль процесу експорту
	-	Вводиться функція фінансового контролю		Фінансовий контроль ефективності угоди
Менеджери	Дзвінки клієнтам	Функція залишається.	Менеджер координатор	Дзвінки клієнтам
	Ведення ділової переписки	Вводиться нова назва посади – менеджер-координатор		Ведення ділової переписки
	Підготовка продукції до відвантаження	Функція переходить до	Категорійний менеджер	Підготовка продукції до відвантаження
	Контроль відвантаження	категорійного менеджера		Контроль відвантаження

ДОДАТОК М

**Програма заходів з впровадження інформаційної системи для
удосконалення управління товарним асортиментом на ТОВ «ЕКО» №5 у
2020 році, днів**

№	Основні завдання	Період впровадження, годин			Тривалість робіт, годин
		Січень 2020	Лютий 2020	Березень 2020	
1	2	3	4	5	6
1	<i>Підготовчий етап впровадження системи</i>	17	-	-	17
1.1	Здійснення аналізу бізнес-середовища	5			5
1.2	Розробка документації з впровадження системи	12			12
2	<i>Розробка концепції впровадження системи</i>	4	30	20	54
2.1	Формування проектної команди	4			4
2.2	Формування фінансової структури підприємства		12		12
2.3	Збір вимог до функціональних характеристик		8	8	16
2.4	Розробка технічної документації	-	10	12	22
3	<i>Впровадження інформаційної системи</i>	-	40	120	160
3.1	Інсталювання та розгортання модулів		40	60	100
3.2	Налаштування системи			30	30
3.3	Навчання персоналу та запуск системи в роботу			30	30
	РАЗОМ	21	70	140	231

*за даними дослідження досвіду впровадження різних інформаційних систем [50]

ДОДАТОК Н

**Бюджет фінансування заходів з впровадження інформаційної системи для
удосконалення управління товарним асортиментом на ТОВ «ЕКО» №5 у
2020 році, тис.грн**

№	Основні завдання	Графік фінансування витрат, тис.грн			Бюджет, тис.грн
		Січень 2020	Лютий 2020	Березень 2020	
1	2	3	4	5	6
1	<i>Підготовчий етап впровадження системи</i>	3,4	0	0	3,4
1.1	Здійснення аналізу бізнес-середовища	1			1
1.2	Розробка документації з впровадження системи	2,4			2,4
2	<i>Розробка концепції провадження системи</i>	0,8	6	4	10,8
2.1	Формування проектної команди	0,8			0,8
2.2	Формування фінансової структури підприємства		2,4		2,4
2.3	Збір вимог до функціональних характеристик		1,6	1,6	3,2
2.4	Розробка технічної документації	0	2	2,4	4,4
3	<i>Впровадження інформаційної системи</i>	0	8	24	32
3.1	Інсталювання та розгортання модулів		8	12	20
3.2	Налаштування системи			6	6
3.3	Навчання персоналу та запуск системи в роботу			6	6
	РАЗОМ	4,2	14	28	46,2

*за даними дослідження досвіду впровадження різних інформаційних систем [5]

ДОДАТОК П

Програма реалізація напрямків з удосконалення управління ланцюгами поставок на ТОВ «ЕКО» №5 у 2020 році, днів

Перелік заходів	Посади, які відповідають за імплементацію завдань	Місяці 2020 р.				Разом, дн.
		Січ. 2020	Лют. 2020	Бер. 2020	Квіт. 2020	
1	2	3	4	5	6	7
Розробка засобів аналізу постачання та формування логістичних операцій	Заступник керівника, Комерційний директор	15	-	-	-	15
Формування нових засобів оцінки якості товарів у процесі їх приймання	Комерційний директор	5	-	-	-	5
Забезпечення механізму моніторингу визначення планових потреб у закупівлі продовольчих	Комерційний директор	3	10	-	-	13
Формування концепції системи організації логістичних процесів на складі	Комерційний директор	-	8	15	-	23
Формування системи аналізу комерційних умов угод з постачальниками	Комерційний директор, Керівник фінансового сектору	-	-	5	4	9
Формування напрямків удосконалення асортименту в торговельній мережі	Комерційний директор, Керівник фінансового сектору	-	-	-	18	18
Разом, днів	-	23	18	20	22	83

ДОДАТОК Р

Бюджет витрат на впровадження напрямків з удосконалення управління ланцюгами поставок на ТОВ «ЕКО» №5 у 2020 році, тис.грн

Перелік заходів	Посади, які відповідають за імплементацію завдань	Місяці 2020 р.				Разом, тис.грн.
		Січ. 2020	Лют. 2020	Бер. 2020	Квіт. 2020	
1	2	3	4	5	6	7
Розробка засобів аналізу постачання та формування логістичних операцій	Заступник керівника, Комерційний директор	60	-	-	-	60
Формування нових засобів оцінки якості товарів у процесі їх приймання	Комерційний директор	20	-	-	-	20
Забезпечення механізму моніторингу визначення планових потреб у закупівлі продовольчих	Комерційний директор	12	40	-	-	52
Формування концепції системи організації логістичних процесів на складі	Комерційний директор	-	32	60	-	92
Формування системи аналізу комерційних умов угод з постачальниками	Комерційний директор, Керівник фінансового сектору	-	-	20	16	36
Формування напрямків удосконалення асортименту в торговельній мережі	Комерційний директор, Керівник фінансового сектору	-	-	-	72	72
Разом, тис.грн	-	92	72	80	88	332

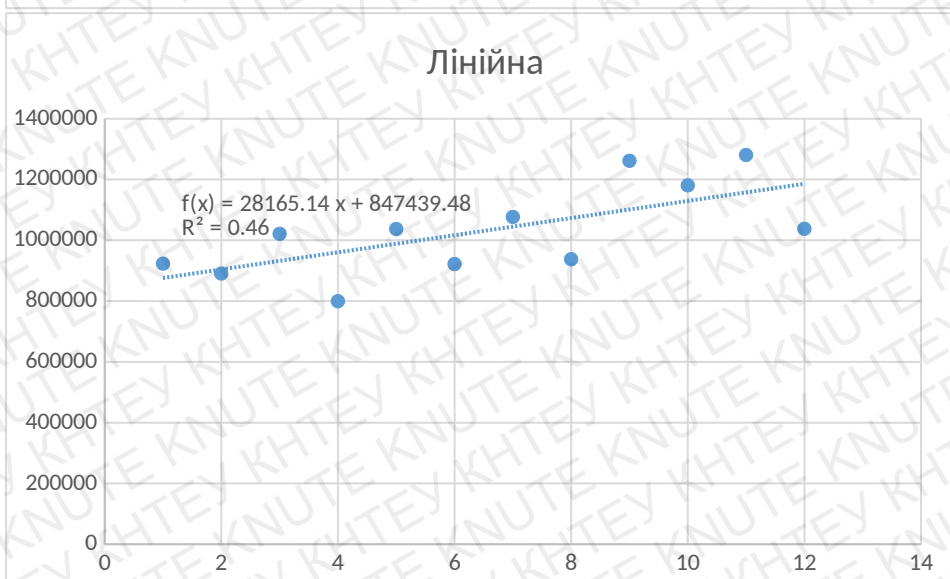
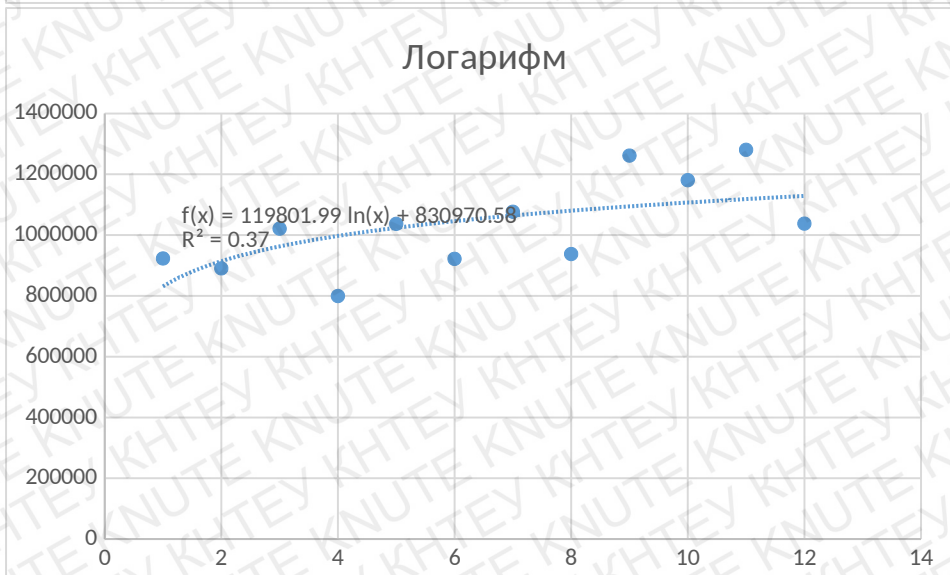
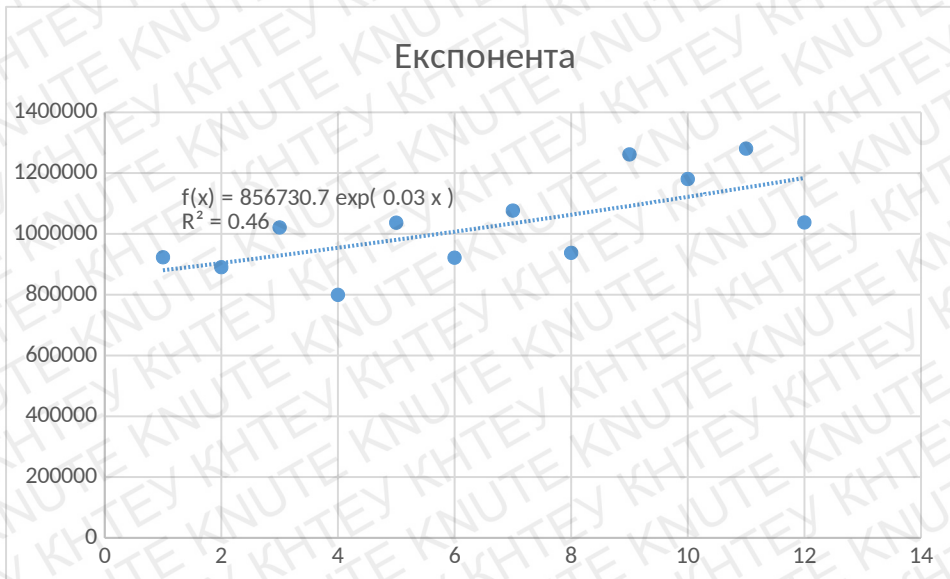
ДОДАТОК С

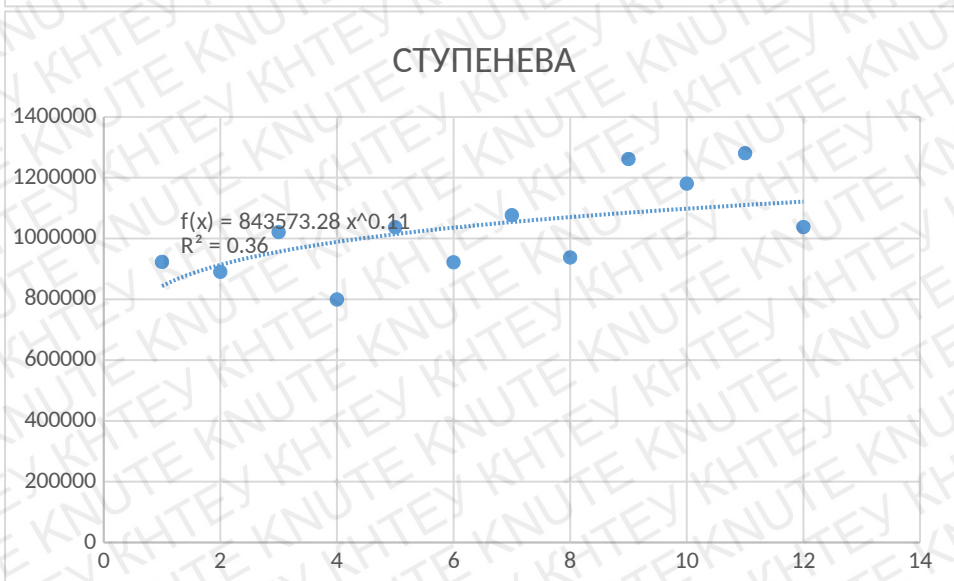
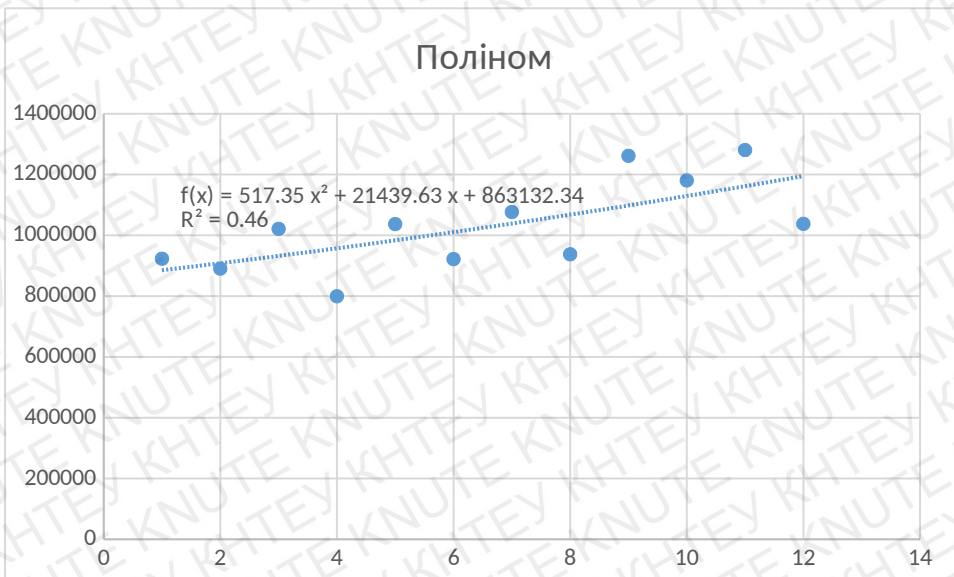
1. На основі функції ТЕНДЕНЦІЯ, ЛИНЕЙН та РОСТ

Вихідні дані			Варіанти прогнозу товарообороту, тис.грн		
	Рік	Квартал	ТЕНДЕНЦІЯ	ПРЕДЗСКАЗ	РОСТ
Факт	2016	1	922954	922954	922954
		2	890251	890251	890251
		3	1021064	1021064	1021064
		4	799409	799409	799409
	2017	5	1036860	1036860	1036860
		6	921653	921653	921653
		7	1076586	1076586	1076586
		8	937544	937544	937544
	2018	9	1261356	1261356	1261356
		10	1180439	1180439	1180439
		11	1280395	1280395	1280395
		12	1037644	1037644	1037644
Прогноз	2019	13	1213586	1213586	1216209
		14	1251795	1241751	1249434
		15	1282113	1269917	1283566
		16	1312430	1298082	1318630
	2020	17	1342747	1326247	1354653
		18	1373065	1354412	1391659
		19	1403382	1382577	1429677
		20	1433700	1410742	1468733
Річні значення					
			ТЕНДЕНЦІЯ	ПРЕДСКАЗ	РОСТ
	2019		5059924	5023336	5067840
	2020		5552894	5473979	5644722

2. ЛІНІЇ ТРЕНДА

ДОДАТОК Т

ЛІНІЙ ТРЕНДУ		Товарооборот, тис.грн					
Рік	Квартал	ЕКСПО- НЕНТА	ЛОГА- РИФМ	ЛІНІЙ- НА	ПОЛІ- НОМ	СТУПЕ- НЕВА	
2016	1	922954	922954	922954	922954	922954	
	2	890251	890251	890251	890251	890251	
	3	1021064	1021064	1021064	1021064	1021064	
	4	799409	799409	799409	799409	799409	
2017	5	1036860	1036860	1036860	1036860	1036860	
	6	921653	921653	921653	921653	921653	
	7	1076586	1076586	1076586	1076586	1076586	
	8	937544	937544	937544	937544	937544	
2018	9	1261356	1261356	1261356	1261356	1261356	
	10	1180439	1180439	1180439	1180439	1180439	
	11	1280395	1280395	1280395	1280395	1280395	
Факт	12	1037644	1037644	1037644	1037644	1037644	
2019	13	1216975	1138257	1213584	1229284	1131538	
	14	1250281	1147135	1241749	1264693	1141180	
	15	1284499	1155401	1269914	1301136	1150231	
	16	1319652	1163133	1298079	1338614	1158762	
2020	17	1355768	1170396	1326244	1377126	1166834	
	18	1392873	1177243	1354409	1416673	1174496	
	19	1430993	1183721	1382574	1457255	1181789	
Прогноз	20	1470156	1189866	1410739	1498872	1188750	

РІЧНІ ПРОГ- НОЗИ	ЕКСПО- НЕНТА	ЛОГА- РИФМ	ЛІНІЙ- НА	ПОЛІ- НОМ	СТУПЕ- НЕВА
2019	5071407	4603926	5023326	5133726	4581712
2020	5649790	4721225	5473966	5749927	4711869

